

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

XXXII. ÉVFOLYAM

2020. 5. SZÁM

TARTALOM

TARTALOM

Itt van az ősz, itt van újra... ..	2
Ütemesen halad a haderőfejlesztési program végrehajtása	3
Célkeresztben a tanulás	6
A nyolcadik ÖVAT	8
Elhivatottság és alázat	10
„Csövesek” Hetényegyházán	13
A Magyar Honvédség legújabb zászlóalja	16
Katonai metrológia	18
„Erős hittel”	20
„Elvégeztetett”	23
Figyeljünk egymásra!	27
Csapatmunka – utak és keresztutak (1)	28
Egy altiszt példája és üzenete az utódoknak	30
Humor	31
Történelmi emlékezés	32

„Csövesek” Hetényegyházán 14. oldal

Itt van az ősz, itt van újra...

Míg Petőfi Sándor verse a természet nyugovóra téréséről szól, addig nekünk, katonának az ősz újabb feladatokat, kihívásokat jelent. Katonaként számunkra elkezdődtek az őszi gyakorlatok, valamint a különböző képzések, tanfolyamok, és gyermekeinknek, unokáinknak pedig elindult az óvoda, az iskola.

A nyári szabadságolások után sok katona kezdett el különböző tanfolyamokat, hogy újabb ismereteket szerezve (vagy a korábbiakat fejlesztve) bővítse tudását. Valljuk meg őszintén, van, aki szívesen tanul, s van, aki fanyalogva veszi tudomásul, hogy több hetet, hónapot kell hétvégi apukaként, anyukaként a családjától távol töltenie. Egyet azonban mindenki számára fontos tisztázni: e képzések nélkülözhetetlen elemei a szakmai fejlődésünknek! A folyamatos tanulás a múltban is nagyon fontos volt, azonban a mai, dinamikusan változó világunkban elengedhetetlen, hogy megfeleljünk korunk kihívásainak. Az élethosszig tartó tanulás biztosítja számunkra, hogy többek között eleget tegyünk előljáróink elvárásainak, és a régió meghatározó hadereje legyünk. Igen, tisztelt Olvasó, e cél eléréséhez nemcsak új, modern technikai eszközök kellene, hanem naprakész elméleti és gyakorlati tudással rendelkező katonákra is szükség van.

A közelmúltban bevezetett „Acélkocka” altisztképzési rendszer az az intézményi háttér, amely a Kisalegység Vezetői Tanfolyamtól egészen a magyar altisztképzés legmagasabb szintjéig, az Összhaderőnemi Vezető Altiszti Tanfolyamig biztosítja a Magyar Honvédség altiszti karának nemcsak az élethosszig tartó tanulást, hanem egyben elismerésünk alapját is képezi a nemzetközi környezetben. A megújított képzési forma záloga annak is, hogy megfeleljünk előljáróink elvárásainak, s a régió meghatározó hadereje mellett a régió példaértékű altiszti karává váljunk.

A fentiek fényében tehát a kiképzés mellett a tanulás is elengedhetetlen eleme a szolgálatunknak, hiszen ezáltal fejlesztjük elméleti és szakmai tudásunkat, felelünk meg korunk kihívásainak, a modern katonáról alkotott képnek.

Bálint Ákos főtörzsászlós

Ütemesen halad a haderőfejlesztési program végrehajtása

A H145M-ből összesen húszat vásárolt hazánk

A Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program az elmúlt közel fél évszázad legkomplexebb, legátfogóbb fejlesztési terve, amelyhez a tárca rendelkezik a kormány anyagi és erkölcsi támogatásával. A 2017-ben megkezdett program elődleges célja egy korszerű eszközökkel felszerelt, a kor biztonsági kihívásaira megfelelő válaszokat adó haderő létrehozása. Az elmúlt évtizedekben nem volt példa hasonló, a honvédség minden területét érintő modernizációra. A folyamat eredményeként a Magyar Honvédség a térség meghatározó haderejévé válhat, tovább erősítve hazánk biztonságát, Európa közös védelmét és a NATO-t.

A fejlesztések középpontjában – mint a honvédelmi rendszer legfontosabb eleme – az ember, a katona áll: lényeges cél, hogy a hazát hivatásszerűen szolgálók anyagilag és erkölcsileg egyaránt el legyenek ismerve, számukra biztos megélhetést és kiszámítható jövőképet nyújtsanak. Emellett természetesen kiemelt figyelmet kap az egyéni felszerelés, a ruházat, a fegyverzet és a haditechnikai eszközök modernizációja, cseréje, beszerzése. Utóbbit illetően – már csak a területi határok miatt is – szinte lehetetlen minden egyes tételt felsorolni, a jelentősebbek zömét azonban igyekszünk bemutatni.

Ezen a téren az első látványosabb mozzanatra 2017 nyarán került sor, amikor landoltak a szolnoki bázison a Jak-52-eseket felváltó Zlin típusú kiképző repülőgépek, melyek a leendő pilóták felkészí-

tése mellett kis magasságú vizuális felderítőrepülésre, megfigyelésre, futárfeladatokra, továbbá egy-két utas, illetve kisméretű küldemény szállítására is alkalmasak. 2018 februárjában ismét a légierő gazdagodott a mai kor színvonalának megfelelő technikával; Kecskemétre érkezett két modern Airbus A319-es repülőgép. A légi szállítóképeség megújítását célzó beszerzést mindenekelőtt a missziókban szolgáló katonák ki- és hazautaztatása indokolta, de fontos szempont volt, hogy bármilyen váratlan esemény (például természeti katasztrófa) esetén a magyar állampolgárokat haza tudják hozni, mi több, a szükséges egészségügyi szakellátásukat – a modulárisan beépíthető egészségügyi felszerelések révén – akár már a gép fedélzetén megkezdhesék.

A Magyar Honvédség alakulatai 2018 tavaszától több lépcsőben új Rába teherautókkal és Suzuki Vitara gépjárművekkel gazdagodtak; ezek a beszerzések a hazai ipart, illetve hadiipart is erősítették, ami szintén az egyik kiemelt célja a modernizációs programnak. Ugyancsak ekkor vette használatba az MH 2. vitéz Bertalan Árpád Különleges Műveleti Dandár is az amerikai gyártmányú, Polaris MRZR 4 típusú ultrakönnyű taktikai járműveket, amelyek – méretükből és egy tonna alatti töme-

Polaris MRZR 4 típusú ultrakönnyű taktikai jármű

Carl Gustaf M4 típusú, vállról indítható rakétahajtású gránátvető

gükből adódóan – mind belső, mind külső függesztett teherként szállíthatók légi úton, s akár ejtőernyővel is kijuttathatók a műveleti területre. Ugyancsak 2019 novemberében adták át a honvédség részére a 100. Aries-buszt. Ezzel teljessé vált a honvédségi buszflotta, amely az eddigi tapasztalatok és visszajelzések alapján beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Az ARIES projekt 2013-ban indult, ekkor kezdődött meg az Euro5-ös Volvo alvázra épített prototípus jármű gyártása Gödöllőn a HM Currus Zrt. telephelyén. A Magyar Honvédség igényeit figyelembe véve 2017-ben gyártották le az első, Euro6-os Volvo motorral szerelt ARIES moduláris autóbust. Az Aries buszok úgynevezett többfunkciós járművek, amelyek belső tere két és fél óra alatt átalakítható személyszállító, sebesültszállító vagy törzsbusz kivitelre is. Az eddigi tapasztalatok alapján a járművek menettulajdonságai kiválóak. A járműveket a legkorszerűbb aktív és passzív biztonsági berendezésekkel, valamint vezetéstámogató rendszerrel is felszerelték.

2018. június 29-én született döntés a Magyar Honvédség helikopterképességének modernizálása ügyében: húsz Airbus Helicopters H145M könnyű, többfeladatú forgószárnyas vásárlásáról írtak alá szándéknyilatkozatot. Az első két példány 2019. november 18-án

érkezett meg Szolnokra. A helikopterállomány vonatkozásában ezzel a típussal többgenerációs újrást hajtott végre a honvédség. A H145M-en gyakorlatilag mindent számítógép vezérel, az USB- és Ethernet-csatlakozók révén pedig további számítástechnikai eszközök vagy más digitális berendezések kapcsolhatók a légi járműhöz. Ily módon történik például a navigációs adatbázis 28 naponkénti frissítése is, ami elengedhetetlen a biztonságos repüléshez. A gép korszerű műszerezettsége, kialakítása és fedélzeti számítógépes rendszerei lehetővé teszik az egy pilótás üzemet is; ez a képesség a jövőben például a kutató-mentő szolgáltatónál végzett repülések alkalmával hasznosítható.

Ugyancsak 2018 nyarán álltak hadrendbe az első Mercedes Sprinter mentőautók. A finn Profile Vehicles Oy magyarországi fióktelepének kistarcsai üzemében kifejezetten a Magyar Honvédség igényeinek megfelelően „összerakott” járművek klasszikus mattzöld színűek, összkerék-hajtásúak, a kocsik elejére négy tonna teherbírású csörlőt is szereltek, a betegtérbe pedig (a szükséges kisebb változtatásokkal) az Országos Mentőszolgálatnál jól bevált eszközöket, berendezéseket építettek be. A hazai gyártás egyben a szervizelést is leegyszerűsíti, hiszen egy-egy komolyabb javításhoz nem kell több száz kilométerre, külföldre küldeni az autókat.

2018 decemberével indult a kézi lőfegyverek cseréjének programja is: a cseh licenc alapján Magyarországon gyártott P-07-es és P-09-es pisztolyokból, BREN 2 gépkarabélyokból, illetve SCORPION EVO 3 géppisztolyokból elsőként a katonai rendészek részesültek.

A gépkarabély alkatrészeinek közel hatvan százaléka nagy szilárdságú polimer anyagból készül, ami jelentős súlycsökkenést eredményezett: a típus közel egy kilogrammal könnyebb az AK-63-nál. A NATO-ban alkalmazott sínrendszerre (Picatinny sín) különböző eszközöket – optikákat, hőkamerát, éjjellátó készüléket, lézeres cél-

Mentőautóvá átalakított Mercedes Sprinter

Elsőként a katonai rendészek kaptak a SCORPION géppisztolyból

megjelölőt, kiegészítő mellső markolatot és 40×46 milliméteres gránátvetőt – lehet rögzíteni, így a fegyver számos feladat végrehajtására optimalizálható. Váltámasza kihajtott állapotban (a katonák testfelépítéséhez igazítva) három hosszpozícióban rögzíthető, behajtva pedig például az ejtőernyős ugrások során is előnyös „viselet”. A kezelőszervei alpból kétoldaliak, míg egyes alkatrészei átszerelhetők a fegyver bal oldalára. A típus legnagyobb pozitívuma talán az, hogy a NATO-kompatibilitás követelményeinek megfelelő 5,56×45 milliméteres űrméretűről – pár csavar és alkatrész kicserélésével – nagyon gyorsan és egyszerűen átalakítható a jelenleg rendszeresített 7,62×39 milliméteres űrméretre.

A SCORPION 9×19 milliméteres pisztolylőszerrel üzemel, sorozatlövésre is átállítható. Célzott lövés leadása – optikai irányzékkal – akár 100 méter távolságba is lehetséges ezzel a fegyverrel. Kis méretére, nagy hatóerejére és találati pontosságára tekintettel valószínűleg az épületharcokban lesz meghatározó szerepe. A tulajdonságai alapján ugyanakkor kiválóan alkalmas például harcjárművezetők és pilóták elsődleges fegyverének is.

A nagy szilárdságú polimer tokos, 9×19 milliméter űrméretű CZ P-09 és a „kistestvére” tekinthető, rövidebb szánja és csöve miatt jobban rejthető CZ P-07 pisztoly előnyei közé a kicsi hátrahúzás, a kényelmes és stabil fogást

biztosító markolat, az átszerelhető alkatrészeknek köszönhető „kézesség” alakíthatóság, valamint a markolatpanelek cserélhetősége sorolható.

2018 utolsó hónapjában további két nagy volumenű haditechnikai fejlesztésről született megállapodás: december 14-én tizenhat új, Airbus Helicopters H225M típusú többcélú, közepes szállítóhelikopter vásárlásáról írt alá szerződést a Honvédelmi Minisztérium a gyártó cég vezetőivel. A forgószárnyasok váltják majd a Mi-8-asokat és Mi-17-eseket, melyek 2024–2025-re kirepülnek üzemidejüket. Addigra itt lesznek az új helikopterek és a pilótáikat is kiképzik. A H225-ösök katasztrófa helyzetben, árvízi mentésnél, tűzoltásnál is bevetethetők.

Az elmúlt évtizedek egyik legnagyobb hazai szárazföldi haditechnikai beszerzését rögzítő szerződést december 19-én látták el kézjegyükkel a honvédelmi tárca és a Krauss-Maffei Wegmann vállalatcsoport képviselői. A dokumentum értelmében negyvennégy új, a 21. századi hadviselés követelményeinek megfelelő – az Afganisztánban szerzett tapasztalatok felhasználásával készült – Leopard 2A7+ nehéz harckocsival, huszonnégy PzH 2000 önjáró löveggel, valamint az ezekhez tartozó kiegészítő eszközökkel (WiSENT 2 típusú, műszaki mentőként is alkalmazható speciális többcélú lánctalpas, LEGUAN hídvető) és szolgáltatásokkal gyarapodik a Magyar Honvédség.

A Leopard 2A7+ első példányai 2023-ban érkeznek, addig az átmenetet a típus A4-es változata jelenti, melyből – kiképzési célokra – tizenkettőt lízingelünk.

A Magyar Honvédség a szovjet RPG-7 kézi páncéltörő gránátvetőt a svéd Carl Gustaf M4 típusú, vállról indítható rakétahajtású gránátvetőkkel váltja ki. A huzagolt csővel készült, 6,6 kilogramm tömegű fegyver felhasználóinak dolgát – az állítható markolat és válltámasz mellett – ennél a fegyvernél is Picatinny-sínek könnyítik meg, amelyekre a feladatnak megfelelő célzórendszerek, lézeres céltáv mérő, maradékfény-erősítő, infravörös- vagy videokamerák is felszerelhetők. Az M4-eseket alapvetően kétfős csapat kezeli, de szükség esetén egyetlen lövészkatona is működtetheti – igaz, ekkor a tűzgyorsaság csökken és az extra gránátokat is neki kell cipelnie. A lőszeretek tekintetében rendkívül széles a választék: a kumulatív és repesz-romboló mellett termobarikus, megnövelt repeshatású (kartács), füstvető, világító, rakéta póthajtású repesz-romboló és kettős (tandem) robbanófejjel ellátott kumulatív gránátból is válogathat a megrendelő.

A BMP-1 másfél évtizeddel ezelőtti kivonása óta a honvédség nem rendelkezik lánctalpas gyalogsági harcjárművekkel. Ezt a hiányt kívánja pótolni az idén szeptemberben bejelentett legújabb és egyik legnagyobb volumenű beszerzés, melynek keretében kétszázötvennyolc Rheinmetall Lynx KF41-et kap a haderő. Az eszközök túlnyomó többségét – 172 darabot – egy vegyesvállalat keretei között Magyarországon létesülő üzemben állítják majd elő. Az első negyvenhat Lynx Németországban fog készülni; a folyamat egyúttal a hazai gyár magyar szakembereinek teljes körű felkészítését is szolgálja.

Feith László

Fotó: a HM Zrínyi Nonprofit Kft. archívuma

Célkeresztben a tanulás

Több mint 20 évvel Magyarország NATO-csatlakozását követően, 2020. augusztus 1-jén megalakult a Magyar Honvédség Transzformációs Parancsnoksága. A Magyar Honvédség parancsnoka Bozó Tibor dandártábornokot, a Magyar Honvédség Altiszti Akadémia parancsnokát kérte fel az új katonai szervezet megalakítására, akit az új beosztásba helyezéssel egyidejűleg előléptettek vezérőrnaggyá.

Vezérőrnagy úr, a Honvéd Altiszti Folyóirat olvasói nevében tisztelettel gratulálok az előléptetéséhez és az új, történelmi jelentőségű feladattal történő megbízáshoz! Milyen érzésekkel adta át a Honvéd Altiszti Akadémia parancsnoki beosztását, és látott munkához az új katonai szervezet parancsnokaként?

– Tisztelettel köszönöm az elismerő szavakat! Egy katonáembernek nagy megtiszteltetés a rendfokozatban és beosztásban történő előmenetel, igazán jólesik és megtisztelő a gratuláció, jó hallani az altiszti kartól. Természetesen nehéz szívvel adtam át a parancsnoki beosztást Frankó Imre ezredes úrnak, még akkor is, ha tudom, hogy jó kezekbe kerül. Ugyanakkor, egyfelől gyarapodtam rendfokozatban és magasabb parancsnoki beosztásba kerültem, másfelől az altisztképzés, az altisztekkel való foglalkozás az édes gyerekelem, és természetesen

A Transzformációs Parancsnokság olyan, mint egy lencse, fókuszálja, összegyűjti a világból érkező sok információt

továbbra is az egyik fő munkaterületem marad. Úgy gondolom, hogy az elmúlt hat évben, míg betöltöttem az Altiszti Akadémia pa-

rancsnoki beosztását, rengeteget dolgoztunk, és nagyon sok pozitív dolgot tettünk, tehát az egyik szemem sír, a másik meg nevet.

Mi a küldetése a Transzformációs Parancsnokságnak, hogy látja az Ön által vezetett katonai szervezet szerepét az átalakulás útjára lépett, a 21. század felé haladó Magyar Honvédségben?

– Köszönöm szépen ezt a kérdést. 1999. március 12. óta vagyunk NATO-tagok, a transzformációt, a szövetségbe való teljes integrálódást sok katonai szervezet végezte. Ez év augusztus elsejével egy történelmi pillanat részesei lehetünk, onnantól számítva a Magyar Honvédség Transzformációs Parancsnokságáé a feladatrendszer, a taggá válás utáni finomhangolás. A katonai szervezet megalakuló álmánygyűlésén úgy fogalmaztam: a Transzformációs Parancsnokság olyan, mint egy lencse, fókuszálja, összegyűjti a világból érkező sok információt. Tulajdonképpen ez a lényeg, lekövetni a változásokat, a keletkezett tapasztalatot, tudást elérhetővé, felhasználhatóvá tenni a katonák számára, ezzel egy tanuló, a világ változásait lekövető, gyorsan alkalmazkodó szervezetté alakítani a Magyar Honvédséget.

Albert Einstein mondta: „Csak a hülyék tudnak mindent, a többiek életük végéig tanulnak!” Tábornok úr, Ön 1981-ben végzett mint gépesített lövész tiszttel, szakasparancsnoktól dandárparancsnokig minden parancsnoki beosztásban szolgált, a Honvéd Vezérkarnál csoportfőnökségeket vezetett, legutóbb az altisztképzésért felelős katonai szervezetet parancs-

A vezérőrnagyi előléptetési okmány átadása a Sándor-palotában

Az új parancsnokság állománya előtt összetett, sokrétű feladatrendszer áll

nokolta, elképzelhetetlen mennyiségű tapasztalat birtokosa. Mit gondol a tanulásról, hogyan látja a 21. század katonáját?

– Az élethosszig tartó tanulás nem egy közhely, ez a 21. század valósága. Csak tekintsünk vissza a ma világából a saját életünkre, a 90-es évek közepétől a számítástechnika robbanásszerű fejlődése döntően változtatta meg a világot. Ma már nem elég az, amiben mi nevelkedtünk, hogy beülünk az iskolapadba, levizsgálunk, megszerezzük a bizonyítványt, diplomát, vele a tudást, és ezzel végeztünk. A tudás nagyon gyorsan elévül, mert a technika egyre gyorsuló ütemben fejlődik, az általunk használt eszközök, okostelefonok, számítógépek, az általuk kínált lehetőségek egy más környezetet, ezzel együtt új kihívásokat teremtettek. Ezért hangsúlyozom, hogy csak úgy tudunk versenyképesek, naprakészek maradni, ha tanulunk. A különféle iskolarendszerű képzési lehetőségek kihasználása mellett rendkívül nagy szerepe van az önképzésnek, a tanfolyamrendszerű továbbképzéseknek. Arra bátorítom a fiatal tiszteket, altiszteket, hogy iskoláik befejezését követően is, amikor csak lehetőségük adódik, tanuljanak, jelentkezzenek további képzésekre, az önképzést pedig soha ne hagyják abba, minden lehetősé-

get ragadjanak meg, hogy gyarapíthassák tudásukat.

A közeljövő feladatairól szeretném kérdezni Önt. Melyek a Transzformációs Parancsnokság előtt álló legfontosabb kihívások?

– A szervezetet el kell fogadtatni mindenki számára hasznos tevékenységgel, előremutató fejlesztések megvalósításával. Első lépésként javítani kell a feltöltöttségünket, ami 70%-on áll jelenleg; javítanunk kell az élet- és munkakörülményeinket; ki kell alakítani a hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerünket. Nemzetközi kapcsolatokon elsősorban a norfolki NATO Transzformációs Parancsnokságot (NATO ACT) és alárendelt szervezeteit, a különféle kiválósági központokat értem. Tovább kell erősíteni jó kapcsolatainkat a civil szférával, hogy megismerjenek bennünket, tisztában legyenek vele, hogy kik vagyunk, mit csinálunk. Ez egy igazán összetett, sokrétű feladatrendszer, de állunk elébe, hiszen katonaként nem akadályokkal nézünk szembe, hanem megoldást követelő kihívásokkal.

Most kezdődtek meg a 2020–2021-es tanévet indító alapképzések mind a honvédtiszt-, mind a honvédtiszt-képzésben. Mit üzen tábornok úr azoknak a fiataloknak, akik néhány napja „húztak bakancsot?”

– Először is köszönjük, hogy megtisztelték bennünket, és ezt a nagyon nemes, szép hivatást választották. Legyenek nagyon kitartóak, a katonaelet soha nem volt egyszerű, a mi életünk kihívásokkal teli, és lemondásokkal, ám számtalan örömmel és sikerrel jár együtt. Legyenek alázatosak, ezt a pályát göggel, nagyképűséggel nem lehet csinálni! A haza szolgálata alázatot, nemes gondolkodást, céltudatosságot követel, emeljék fel a fejüket, legyenek büszkék választott hivatásukra! Tanuljanak nagyon sokat; azt szoktam mondani, a katona tudása olyan legyen, mint egy nagy „T” betű! A „T” betű kalapja” az általános műveltséget, a széles látókört jelképezi, kivívva a polgári társadalom elismerését is, a „T betű szára” pedig azt jelenti, hogy a katona mély szakmai, katonai tudással bír. Ehhez, a nagy „T” betű kialakításához kívánok nagyon sok sikert a bevonult tiszt- és altisztjelölt állományoknak!

– **Vezérőrnagy úr, tisztelettel köszönöm a beszélgetést. Az olvasók nevében is sok sikert kívánok, jó erőt, egészséget a felelőségteljes parancsnoki beosztás ellátásához és természetesen sok boldogságot a magánéletében!**

Soós Lajos főtörzsszászlós

Fotó: Tóth László (HM Zrínyi NKft.)

A nyolcadik ÖVAT

Augusztus utolsó napján – Kriston István főtörzszászlósnak, a Magyar Honvédség vezénylőzászlósának szakmai felügyelete mellett – immár nyolcadik alkalommal indult el az Összhaderőnemi Vezető Altiszti Tanfolyam (ÖVAT) Szentendrén. Az újonnan megalakult, a Magyar Honvédség Transzformációs Parancsnokságának alárendeltségében működő Magyar Honvédség Altiszti Akadémia Altisztképző Központ felelős a képzési programban meghatározottak végrehajtásáért.

A legmagasabb szintű altiszti tanfolyam négy modulján az ország különböző katonai szervezeteitől érkezett vezénylőzászlósok és rangidős altisztek feladata, hogy felkészüljenek az előttük álló kihívásokra. A résztvevőknek úgy kell az eddig felhalmozott tapasztalataikat és az újonnan megszerzett tudásukat felhasználva bővíteniük ismereteiket, hogy közben a Magyar Honvédség vezető altiszti karából kikerült oktatók a megszokottól merőben eltérő helyzetekbe – divatosan a komfortzónájukon kívülre – viszik a hallgatóikat.

Az első modul, a Kommunikációelmélet és -gyakorlat blokk szokatlan feladataival folyamatosan gyorsuló ütemben néztek szembe a résztvevők. A kezdeti 2-3 perces, rögtönzött témájú megszólalásaiktól a hónap végére minden hallgatónak el kellett jutnia egy 20-25 perces előadásig, melyet a társaik előtt tartottak meg. A tanfolyam első negyedének egyik záró mozzanataként, a járványügyi szabályok maradéktalan betartásával, a csoport látogatást tett a HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft.-nél. Rögtönzött interjúk keretében egy profi újságíró okozott izzasztó perceket mindannyiuknak, melyeket a felvételek segítségével később együtt elemeztek ki az oktatóikkal, a riportterrel és a honvedelem.hu portál főszerkesztőjével, Szűcs Lászlóval.

A blokk zárásaként a tanegység vezetője, Gobányi István főtörzszászlós személyenként külön-külön értékelte ki az egyéni teljesítményeket. A témában

nagy tapasztalattal rendelkező főtörzszászlós útravalóul több hasznos, személyre szabott tanácsot is adott a hallgatóknak, valamint további sok sikert kívánt nekik.

A tanfolyam hátralévő részében az ÖVAT-8 hallgatói az Általános katonai ismeretek, a Vezetésemélet és gyakorlat, a Stratégia és hadművelet modulokon, valamint a novemberben megrendezendő – az aktuális járványügyi szabályok teljes körű betartása mellett lebonyolított – nemzetközi héten keresztül jutnak majd el a január végén tartandó tanfolyami záróvizsgájukhoz.

Csizmadia Zoltán zászlós, ÖVAT-8-hallgató (a Magyar Honvédség 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred Műszaki Támogató Zászlóalj mb. vezénylőzászlósa):

„Örülök, hogy itt lehetek, és részt tudok venni a legmagasabb szintű

vezető altiszti tanfolyamon. Biztos vagyok benne, hogy a négy modul elvégzésével olyan tapasztalatokat és tudást sajátíthatok el, amellyel a mindenkori parancsnokaim munkáját segíteni tudom. Fontosnak tartom a tanfolyamot, mivel olyan dolgokat is tartalmaz, amelyekkel még nem, vagy csak nagyon ritkán találkozok egy csapatnál szolgáló altiszttel. Külön kiemelném az alakulatlátogatásokat, melyek megmutatják a katonai szervezetek közötti azonosságokat, illetve különbségeket, és nem utolsósorban a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program hatásait. Bízom benne, hogy az itt megszerzett kapcsolati tőkét mindenki a maga javára tudja fordítani a tanfolyam elvégzése után. Az ÖVAT-tanfolyam elvégzése után valamennyi elsajátított tapasztalattal segíteni kívánom az alakula-

tomat. Szeretnék vezető altisztté válni, és ehhez remélhetőleg a tanfolyam is hozzásegít.”

Balog Viktor zászlós, ÖVAT-8-hallgató, a Magyar Honvédség Légi Műveleti Vezetési és Irányítási Központ 1. Gerinc Radar Század (Békéscsaba) vezénylőzászlósa:

„Az Összhaderőnemi Vezető Altiszti Tanfolyam hatalmas lehetőség egy vezető altiszt számára. Sikerének kulcsa abban az óriási potenciálban rejlik, amely megmutatja, hogyan tekinthetünk rá egy magasabb szintű szervezeti kultúra működé-

sére. Mindezt úgy tesszük, hogy közben megismerünk egy másfajta gondolkodásmódot. Nemcsak részleteiben, de egészében is látjuk azokat a Magyar Honvédséget formáló mechanizmusokat, amelyek megismerése nélkülözhetetlen napjainkban, a korszakunkat is meghatározó haderő-átalakítás küszöbén. A magasabb szintű stratégiai elvek tükrében kapunk választ azokra a kérdéseinkre, amelyek alacsonyabb harcászati szinteken esetleg teljesen más megvilágítást kapnak. Több évtizedes szakmai

múlttal, illetve a mások által megszerzett tapasztalatok iránt érzett óriási tudásvágygal felvértezve érkezünk a tanfolyamra, hogy annak sikeres elvégzése után elinduljunk a szakértővé válás útján, és minél komplexebb ismeretekkel tudjunk részt venni a saját területünkön a szakmai-vezetői munkában.

A kapcsolati rendszer (tőke) kiaknázása szintén prioritása a tanfolyamnak, ugyanis az itt szerzett kontaktok által számtalan olyan lehetőség tárulhat fel, amelyek révén kamatoztatni tudjuk majd az itt elsajátított tudást. A csapatszellem és a tanfolyami közösség által közkinccsé tett ismeretek szintén nem hanyagolhatók el. A számtalan új és értékes információ helyzeti előnyhöz juttat bennünket, és kihatással lesz a szervezet minél hatékonyabb működésére is. A tanfolyamon eltöltött 5 hónap mindenképp pozitív hatással lesz ránk. Segítségével formálódik látásmódunk, gondolkodásmódunk, és ennek következtében eredményesen tudjuk majd a honvédelem, a honvédség ügyeit szolgálni.”

ÖVAT 8

Fotó: Kapás Viktor hadnagy

„Erős hittel”

A Magyar Honvédség strukturális átalakítása elérte Szentendrét is, új katonai szervezetek jöttek létre, katonák kerültek más, magasabb beosztásokba. A változások a Magyar Honvédség Altiszti Akadémiát sem kerülték el. 2020. augusztus 1-jétől Bukovinszki Zsolt törzsszászlós került az „altiszti alma mater” vezénylőzászlósi beosztásába, akit ezzel egyidejűleg előléptettek főtörzsszászlóssá. Vele beszélgettünk.

Tisztelt Főtörzsszászlós Úr! Az olvasók nevében szívből gratulállok mind az előléptetéshez, mind a beosztásba helyezéshez! Hogy élted meg, milyen érzésekkel látál munkához?

Először is ezúton köszönöm mindenkinek a számtalan gratulációt és jókívánságot, amit kaptam. Vegyes érzelmekkel tekintettem a jövőbe, egy új beosztás mindig kihívásokkal jár, különösen igaz ez, amikor „szintet kell lépni”. A magasabb beosztás más gondolkodást követel, más dimenziókban kell mozogni. Megtisztelve éreztem magam, amikor Frankó Imre ezredes úr felkért, hogy töltssem be az akadémia vezénylőzászlósi beosztását. Már a megkeresés is bizonyos fokú bizalmat feltételez az előjáró részéről, amit illik megszolgálni.

Kérlek, mutasd be magad! Hogyan kerültél kapcsolatba először a honvédséggel, illetve mikor döntötted el, hogy a katonai pályát választod hivatásként?

Az első találkozásom a honvédséggel (néphadsereggel) az 1988-as sorkatonai sorozásom volt, 1989. november 29-én, a rendszerváltás után vonultam be Budapestre, az akkori MH 7015 Budapest Díszzászlóalj 1. századához. Az alapképzés után kiválasztottak rajparancsnoki tanfolyamot végeztem; már ekkor „megfogott” a katonai pálya, ennek ellenére a leszerelés után visszamentem dolgozni előző munkahelyemre, a Magyar Államvasutakhoz. Előjáróim felajánlották a további szolgálat lehetőségét, de azt nem fogadtam el; ezt a döntésemet a későbbiekben megbántam. El kellett telnie jó pár évnek,

2020. augusztus 1-jétől Bukovinszki Zsolt főtörzsszászlós az MH Altiszti Akadémia vezénylőzászlósa

míg megérlelődött bennem az elhatározás, és jelentkeztem az egykori tapolcai katonai szervezet személynegyén, majd a felvételi eljárás után 1998. december 13-i hatállyal felvettek a Magyar Honvédség akkor még Dunántúli Kiképző Központ hivatásos állományába mint kiképző tiszthelyettes.

Mesélj az eddigi szolgálatodról, kihívásokról, eredményekről, amelyekre büszkén emlékszel vissza.

Mint említettem, kiképző tiszthelyettesként kezdtem a pályámat, majd 2000. április 1-jén kineveztek szolgálatvezetői beosztásba a 3. kiképző zászlóalj 2. századához, és megkaptam a zászlósi csillagot. Ebben a beosztásban szolgáltam egészen 2004. július végéig, amikor is a kiképző zászlóalj feloszlott. Augusztus 1-jei hatállyal kerültem az első vezénylőzászlósi beosztásomba a

Logisztikai Zászlóalj Ellátó és Szállító Századhoz, ahol egészen a központ 2005. év végi bezárásáig teljesítettem szolgálatot. A diszlokáció után Szentendre helyőrségben a kiképző zászlóaljnál töltöttem be század vezénylőzászlósi beosztást.

2007-ben sikeresen elvégeztem a STANAG 2.2.2.2 tanfolyamot, ennek köszönhetően nyílt lehetőségem megpályázni külszolgálati beosztásokat. Az évek folyamán három alkalommal megjártam az afgán hadszínteret, ahol összesen két évet töltöttem el különböző törzsbeosztásokban. 2009 és 2012 között három félévet szolgáltam a Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erők Északi Regionális Parancsnokság (International Security Assistance Force Regional Command North – ISAF RCN) felderítőtörzsének (CJ2) csapatában, majd 2018–2019-ben a NATO Eltökélt Támogatás Mű-

Az altiszt missziós szolgálatai alatt rengeteget tanult, tapasztalt, megismerte más nemzetek hadseregeit

velet Északi Kiképző, Tanácsadó és Segítő Parancsnokság (NATO Resolute Support Mission, Train, Advise and Assist Command – North, NATO RSM TAAC – North) vezénylőzászlósi tanácsadó beosztásában teljesítettem szolgálatot. A misszióim alatt rengeteg tanultam, tapasztaltam, jobban megismerhettem más nemzetek hadseregeit, betekintést nyerhettem a magasabb szintű törzsmunka rejtelmeibe.

2011. novemberétől 2013. decemberig tettem egy rövid kitérőt, kipróbáltam, milyen az élet a Szentendrei Helyőrségi Komendáns Hivatalban, majd 2013. december 16-tól kineveztek a Mecséry János Kiképző Osztály vezénylőzászlósi beosztásába, ezzel egyidejűleg előléptettek törzszászlósi rendfokozatba. 2014-ben elvégeztem az Összhaderőnemi Vezető Altiszt Tanfolyamot, megszerezve a felkészültséget a beosztás ellátásához. 2017-ben részt vettem Oberammergauban az Emeltszintű Vezető Altiszt Tanfolyamon (NCO Advanced Leadership Course). Ezt követően a Mecséry kötelékében folytattam a szolgálatom 2019-ig, ekkor megalakult az Acélkocka Altisztképző Központ (ATKK), melynek parancsnoka, Négyesi Tibor főtörzszászlós úr felkért az ATKK vezénylőzászlósi beosztásának betöltésére. Innen neveztek ki jelenlegi beosztásomba.

Idén töltöted be az 50. életévedet, gratulálunk hozzá! Hogy élted meg a kerek évfordulót?

Mondhatnám, hogy számomra majdnem ugyanolyan születésnap volt, mint a többi, csak a gyertyák száma változott. A rosszakarók azt mondják, eljött a „B” oldal, de erre mindig az a válaszom, hogy a mai digitális világban már jobbára csak CD-k vannak forgalomban, aminek köztudottan csak egy írott

oldala van, azt pedig én döntöm el, milyen betű kerüljön rá! De a viccet félretéve, boldog vagyok, hogy megértem erőben, egészségben ezt az életkort, hiszen sokszor látom, hogy nálam sokkal fiatalabbak küzdenek különböző betegségekkel, gyenge vagy rossz fizikai állapottal. Amire igazán büszke vagyok, az a díszpisztoly, amit Bozó tábormok úrtól kaptam a születésnapom alkalmából. Az irodám falán előkelő helyet foglal el, remélem a 60-as szám is oda kerülhet majd mellé.

Mivel töltöd a szabadidődöt?

Természetesen első a család, utána a motorozás, a horgászat, majd pedig az olvasás. Hála istennek, a feleségem nagyon megértő, ő is katona, a Magyar Honvédség Transzformációs Parancsnokságon szolgál személyügyi tisztként. Teljes mértékben elfogadja, hogy

Zsolt számára fontos a hátszország, a család

néha szükség van egy kis egyedüllétre, így a horgászat ellen sincs soha kifogása. A fiam sokszor elkísér, sikerült megfertőzni őt is a horgászat szenvedélyével. Lányunk, aki feleségem első házasságából született, biztosan örökölte az eltökéltséget és a hivatástudatot, tanulmányai sikeres befejezése után ápolónőként kezdett dolgozni egy helyi kórház pszichiátriai részlegén. Endre fiunk pedig, mint nagyon sok fiatal, a futballban találta meg magát, lelkes tagja egy szentendrei focicsapatnak. Motoros újtáimra gyakran elkísér feleségem, habár sajnos csak hátsó utasként hajlandó a motorkerékpárra ülni, hiába próbálom rábeszélni egy „A” kategóriás jogosítvány megszerzésére. Sokszor a horgászat egybefonódik az olvasással, hiszen ha az ember kiül a vízpartra és alacsony a halak aktivitása, akkor van idő kulturálódni is. Mindezek mellett sokat sportolok, főleg futok, míg az egészségem engedi. Ezt csak tanácsolni tudom mindenkinek, hiszen a futás az egészség megóvása mellett segít felkészülni az éves fizikai állapotfelmérés sikeres végrehajtására is. Számomra elfogadhatatlan, ha valaki azzal érvel a sikertelen fizikai felmérés magyarázataként, hogy nem volt idő felkészülni. Egy katonának, főleg egy altisztnak példamutatónak kell lennie. Ha kell, áldozzon a szabadidejéből, hiszen nap mint nap mindannyiúnknak számtalan helyzetben kell helytállni, és nem mindenkinek fér bele a munkaidejébe a rendszeres testedzés.

Milyen céljaid vannak, milyen elvárásokat fogalmaztál meg magaddal szemben?

Az idei évben, 50 évesen arra adtam a fejem, hogy főiskolai képzésre jelentkezem. Felvételt nyertem a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar nemzetközi igazgatási szakára. Kettős cél lebeg a szemem előtt, az egyik a diploma megszerzése,

A hobbik sorában az első a motorozás

a másik a felsőfokú nyelvvizsga teljesítése, ami a diplomaszerezés egyik feltétele. Hála istennek, ehhez minden támogatást megkapok a családom részéről, mert mint tudjuk, erős háttér, családi támogatás nélkül nehéz a kitűzött céljainkat megvalósítani. Sokan kérdezték, mi a célom a diploma megszerzésével, állománykategóriát akarok váltani? Nekik mindig az a válaszom, hogy egy családban elég egy tiszt, nálunk pedig ez a leosztás már megvalósult. Nem szándékozom az altiszti pályát a tiszt pályára cserélni, viszont tanulni sohasem késő. Az iskola elvégzése után az ott szerzett ismereteimet is szeretném átadni a jövő altisztjeinek, amennyiben igény merül fel ezzel kapcsolatban. Feltett szándékom, hogy az eddig megszerzett, illetve a közeljövőben megszerzendő ismereteimet, tudásomat és tapasztalatomat visszaforgassam a mindennapi szolgálatomba, így segítve a beosztott altiszti, leghétségi állomány fejlődését.

Mit tanácsolsz azoknak, akik most kezdik a katonai pályájukat mint leendő altisztek?

Csak az legyen katona, aki tudatosan a hivatást és a szolgálatot választja életcéljául. Aki szimplán munkahelynek tekinti a Magyar Honvédséget, az előbb-utóbb elhagyja a sereget. A katonai hivatást csak megfelelő alázattal lehet végezni. Végezetül hadd idézzek az Altiszti hitvallásból, ami – úgy vélem – az altiszti lét eszenciája: „Erős hittel, erős akarattal szolgálok Nemzetem, mert az erős akarat minden akadályt legyőz, erős akarat, csak erős hitből fakad! Soha nem feledem, hogy Hazám védelmezője vagyok, Honvéd Altiszt!”

Tisztelt Főtörzszászlós Úr! Köszönöm szépen a beszélgetést, olvasóink nevében is sok sikert kívánok az új beosztás betöltéséhez!

*Soós Lajos főtörzszászlós
Fotó: Kapás Viktor hadnagy és archív*

„Csövesek” Hetényegyházán

Az 1950-es, 60-as években a NATO egy csővezetékrendszer (NATO Pipeline System – NPS) épített ki a Varsói Szerződés tagállamainak határáig. A rendszer célja egy esetleges háborús konfliktus esetén a csapatok hajtóanyag-ellátásának zökkenőmentes biztosítása volt. A rendszer méreteit mutatja, hogy több európai finomító, valamint három, tankhajók fogadására alkalmas kikötő is betápláló pontként csatlakozott hozzá.

Az NPS-ben esetlegesen bekövetkező háborús károk elhárítására, javításának biztosítására rendszeresítették a mobil csővezeték-javító felszerelést/háborús sérülésjavító készletet (WARDAM-II/MPRE – WAR Damage Mobile Pipeline Repair Equipment). Az átlagosan 15-20 évvel ezelőtt beszerzett és rendszeresített eszközöket Németország kezdte használni eredeti rendeltetésétől eltérő módon, először hazai szinten, később a megfelelő technikai kiegészítések után műveleti területen (Mazar-e Sharif, Afganisztán) tábori üzemanyagraktár kiépítésére és üzemeltetésére. A gyakorlati tapasztalatok bizonyították, hogy a rendszer elemei ennek a felhasználási formának is maradéktalanul megfelelnek.

A NATO idevonatkozó jelenlegi követelményeinek, előírásainak és

A német és a magyar szakemberek hosszú évek óta együttműködnek szakmai kérdésekben

a műveleti alkalmazás szükségleteinek áttekintése után kiderült, hogy a WARDAM-rendszerből jelentős

készletfelesleg állt rendelkezésre az NPS-t üzemeltető országokban. Ezt figyelembe véve a NATO Üzemanyag Bizottsága (NATO PC) a hidegháború végével folyamatosan vizsgálta a készletek átcsoportosításának és esetleges felhasználhatóságának kérdését.

Ennek egyik lépéseként a német fél a NATO Üzemanyag Bizottságának bevonásával kétoldalú szakmai egyeztetéseket kezdeményezett Magyarországgal. Így született meg a Joint Logistics projekt, melynek főbb elemei a német-magyar állománnyal működtetett üzemanyagraktár – JET-A1 (repülőüzemanyag – kerozin) és ETG (finomított gázolaj) számára egyaránt – és ellátópont, egy ún. Bulk Fuel Installation (BFI), melynek kialakítását és működtetését a WARDAM-II készlet tette lehetővé.

A tábori üzemanyagraktárak magasabb nemzetközi egységek üzemanyag-ellátását is biztosítani tudják

A rendszer Németországból Magyarországra történő átcsoportosítása 2011-ben megtörtént a Magyar Honvédség Anyagellátó Raktárbázis (MH ARB) hetényegyházi bázisparancsnokságára. Az eszközök átvétele a honvédség régóta hiányzó képességeit pótolta, mivel viszonylag minimális ráfordítás mellett értékes logisztikai támogatással képes hozzájárulni a nemzetközi műveletekhez. Alkalmazásával gázolaj és repülőpetróleum tárolására és kiszolgálására alkalmas tábori üzemanyagraktárak létesíthetők, igény esetén pedig – megfelelő akkreditációs eljárással – a tábori raktárak magasabb nemzetközi

A két nemzet katonái a Safety Fuel 2012 gyakorlaton Hetényegyházán

A bonyolult technika kezelése nagy odafigyelést kíván

Magyar és német katonák közös feladat-végrehajtása

egységek üzemanyag-ellátását is biztosítani tudják. Ugyanakkor, a folyamatos hajtóanyag-ellátással természeti vagy ipari katasztrófák következményeinek felszámolását is képes támogatni; szükség esetén a MOL csővezetékeire is ráköthető.

A rendszer hazai első nagy „erőpróbája” a Safety Fuel 2012 elnevezésű magyar–német üzemanyag-szaktechnikai logisztikai gyakorlat volt Hetényegyházán. Célja egy többnemzeti tábori üzemanyag-raktár felállítása, közös üzemeltetése, az ehhez nélkülözhetetlen eljárásrendek és dokumentációk együttes kidolgozása, a technikai eszközök harmonizációja, az együttműködési képesség növelése, a lehetséges problémák feltárása és kiküszöbölése volt.

Az együttműködés folytatásaként jöttek a közös megmértetések: a két nemzet katonái közösen építettek ki és üzemeltettek tábori hajtóanyagraktárt (THR) a Capable Logician 2013 (Szlovákia, Lest), és a Safety Fuel 2014 (Németország, Putlos) gyakorlatokon.

Az előjárói döntés alapján – miszerint az MH ARB személyi állományából kell kiképezni a leendő WARDAM-csapatot – Hetényegyházán 2014-ben megtörtént a kijelölt honvédek (18 fő) felkészítése a THR-rel kapcsolatos szakfeladatok végzésére.

A telepített és feladatkész rendszer

A következő években folytatódtak a közös gyakorlatok: Capable Logistician 2015 (Magyarország, Bakony), Safety Fuel 2016 (Magyarország, Pápa), Safety Fuel 2017 (Németország, Hohn).

Majd 2018-ban következett a német-magyar projekt addigi legnagyobb próbája, az elmúlt évtizedek legnagyobb NATO-gyakorlata Norvégiában, a Trident Juncture 2018, amelyen az MH ARB 15 katonája vett részt. A magyar vezetésű üzemanyagos szakállomány fel-

adata egy tábori hajtóanyagraktár telepítése, ennek a hadszíntéri hajtóanyag-ellátási rendszer részeként történő üzemeltetése, a különböző típusú hajtóanyagok nagy mennyiségű raktározása, minőségbiztosítása, valamint az üzemanyagtöltő és -szállító gépjárművek kiszolgálása volt. A kint töltött 70 nap alatt a német és magyar katonák mindvégig vegyes rajokat alkotva látták el feladataikat. A gyakorlat során a kétféle hajtóanyagból mintegy 3,5 millió litert tároltak be a tábori haj-

tóanyagraktár rendszerébe, majd pedig – az előírt minőségbiztosítási vizsgálatok elvégzését követően – biztosították a gyakorlaton részt vevő nemzetek számára.

Norvégiából 2018. december közepén hazatérve épp hogy „megmelegedett” a csapat itthon, 2019 májusában már indult is tovább. A Capable Logistician 2019 gyakorlatot Lengyelországban, Drawsko Pomorskie térségben rendezte a NATO. Ezen harminc nemzet több mint 1500 képviselője vett részt. A fő cél az interoperabilitás, a nemzetek közti logisztikai együttműködés megvalósítása, illetve meghatározott eljárásrendek készségi szintű elsajátítása volt.

A 2020-as év tervezett külföldi gyakorlatait a COVID-19 vírus okozta járvány miatt törölték. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy az állomány unatkozott volna, ugyanis mindenki az eredeti beosztása mellett látja el ezt a feladatot.

Az élet azonban nem áll meg, a szakmai kihívások folytatódnak, mivel a következő évi tervek között ismét szerepelnek hazai összevonások és külföldi gyakorlatok is.

*Handó István törzsszázados
Fotó: A szerző felvételei,
Galambos Sándor és archív*

A Magyar Honvédség vezénylőszázadosa is meglátogatta a „csöveseket”

A Magyar Honvédség legújabb zászlóalja

„Műszaki katonák alatt értjük azt a hadra kelt nagycsaládot, amely nem csak fegyverrel a kézben küzdött, hanem tudásával, különleges felszerelésével, kiképzésével és leleményességével a küzdő csapatok leghűségesebb és nélkülözhetetlen segítőtársa volt.”

JACOBI ÁGOST UTÁSZEZREDES, 1938

Előzmény

A 2006-os év a katasztrófák éveként vált ismertté Magyarországon. A tavaszi árvizek (mint a tiszai, amelynek kezelésében a Magyar Honvédség nagy szerepet játszott), az augusztus 20-i vihar és a decemberi földrengés hatalmas anyagi károkat és sajnós emberéleteket követelt. Ezek a természeti csapások ráirányították a figyelmet az állami szervek együttműködésének fontosságára és az akkori rendszer működésének hibáira. A Magyar Honvédség, beleértve a szentesi műszaki alakulatot (dandárt) is, jelentős feladatot vállalt a katasztrófák megelőzésében.

Sajnálatos módon, 2007-ben a szentesi dandár a haderőreform egyik áldozatául esett. 2007. március 1-jén a dandár felszámolását

követően megalakult a Magyar Honvédség 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Zászlóalja, majd 2010. június 15-én a Magyar Honvédség 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezrede.

Ezen időtől fogva az ezred leginkább vizes képességeket igénylő feladatokat hajtott végre (víztisztítás, hídépítés). A megújuló víztisztító feladatrendszer (mely jelenleg is komoly berendezéseket foglal magában) és a katonai hídépítő tevékenység meghatározó az alakulat életében. A Magyar Honvédség és az alakulat vezetése egységesen arra törekedett, hogy a Szentesről 2004-ben „diszlokált” szárazföldi műszaki képességek (útépítő, szerkezetépítő, infrastrukturális) újra megjelenjenek az alakulatnál. Ezek hiányára szintén

nagyban rávilágított a 2015-ben kitört migrációs válság. A déli határszakaszon elvégzett műszaki munkák szintén azt a tapasztalatot adták, hogy újabb műszaki alegység létrehozása szükséges az elvesztett képességek pótlására.

Megalakulás

2017-ben újtárra indult a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program (akkor még Zrínyi 2026 előtaggal), amely számos fejlesztési és modernizációs folyamatot eredményezett, és ezek egy jelentős része (új műszaki eszközök beszerzése) a szentesi alakulatot is érintette. 2018-ban megalakult a Műszaki Ezred alárendeltségében a Műszaki Építő Század, majd 2019-ben közel ötven rendkívül hasznos, elsősorban műszaki (útépítő, erődítő-állásépítő, infrastrukturális) feladathoz használható kézi- és földmunkagép – például önjáró bozótirtók, úthenger, útprofilozó és lánctalpas buldózer – érkezett az ezredhez. A gépeket ünnepélyes keretek között adták át az ezred részére a műszakiak napján.

Az elmúlt időszakban több helyszínen is megkezdődtek a különböző műszaki munkálatok. A század részére beszerzett technikai eszközök (lásd az írásunkat illusztráló fotókat) és az alegységet alkotó katonák képességeinek köszönhetően igen „felkapottá” vált, így előfordult, hogy akár egyszerre több helyszínen is jelen voltak szakembereink. 2019–2020-ban (még az akkori Műszaki Építő Század) egye-

bek mellett végrehajtotta a Magyar Honvédség Pápa Bázisrepülőtéren a bozótirtást és a területrendezést, a Magyar Honvédség Anyagellátó Raktárbázis négy helyszínén a területrendezést, a Magyar Honvédség 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezrednél sportpályának a felújítását, illetve a Magyar Honvédség 25. Klapka György Lövészdandárnál az épületbontást (ez volt a legnagyobb munka).

Új zászlóalj létrejötte

A 2020-as év az alakulat életében nagy tervekkel indult. Egyre több munkaigény érkezett, főleg az ország dunántúli részéről. Mindemel-

lett a Magyar Honvédség vezetése úgy döntött, hogy a kormány gazdaságélénkítő intézkedéseivel összhangban, a gazdaságvédelmi akcióterv részeként új munkahelyek megteremtésében is részt kíván venni, így 2020. július 1-jével új alegység kezdte meg működését a Magyar Honvédség 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred alárendeltségében, közel 200 új beosztás (munkahely) megteremtésével.

Az új alegység a Műszaki Támogató Zászlóalj, mely két helyőrségben települt. Szentesen diszlokál a zászlóalj parancsnoksága és törzse, valamint a Műszaki Támogató Század, a műszaki mentő szakasz

és a logisztikai szakasz. A Műszaki Építő Század pedig Kaposváron, a Magyar Honvédség 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred objektumában kezdte meg munkáját, kikülönített alegységként.

Rendeltetését tekintve a zászlóalj legfontosabb feladata a Magyar Honvédség infrastrukturális – azaz építési, bontási, felújítási – igényeinek biztosítása. A 335 katonából álló alegység feltöltése napjainkban is folyamatos, sőt az újonnan bevonuló állomány mellett újabb technikai eszközök érkeznek a már megalakult zászlóaljhoz.

A megalakulást követően sem csökkent a munkák intenzitása. Rengeteg szakfeladat, műszaki munka érkezik a zászlóalj részére, melyet a megalakult alegység törzse koordinál. A műszaki katonák jelenleg is több helyszínen vannak jelen (Balatonakarattya, Tápiószecső, Aszód stb.), ahol eredményes munkájuknak köszönhetően kivívták a műszaki katonák elismertségét és tovább öregbítik hírnevüket.

A jövő

Tovább folytatódik a személyi állomány kiválasztása és bevonultatása, az üres helyek feltöltése. Az elkövetkező időszakban a zászlóalj korszerű technikai eszközökkel bővül, amelyek segítségével a jövőben is kiválóan tudják biztosítani a Magyar Honvédség építő-bontó és egyéb más infrastrukturális igényeinek kiszolgálását. A tervek között szerepel különböző KEHOP-eszközök (Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program) beszerzése, 4 db új Toyota Hilux érkezése, illetve egy nagy teljesítményű építéstörmelék- és kődaráló gép rendszerbe állítása.

Idekapcsolódóan idézzük Antal László ezredes, ezredparancsnok szavait: „Önmagukban az új gépek mit sem érnek szakmájukat jól ismerő, elhivatott műszaki szakemberek (katonák) nélkül.”

Katonai metrológia

Magyarországon a katonai repülés fejlesztése során már az 1960-as években szükségessé vált a repülőgépek berendezéseinek rendszeres ellenőrzése és azok mérésügyi, illetve vizsgálati háttérének kialakítása. A Magyar Honvédség repülőcsapatainál a hatvanas években a hangsebesség feletti repülőgépek rendszerbe állítása után időszérűvé vált, hogy a repülőtechnika üzemben tartásához szükséges mérésügyi támogatás keretében – az addig évente egy alkalommal rendelkezésre álló szovjet katonai repülőlaboratórium igénybevétele helyett – állandó magyar laboratórium jöjjön létre.

Az meg is történt, 1966-ban létrehozták a Magyar Néphadsereg Központi Repülőgépjavító Üzem (MN KRÜ) szervezetén belül működő Hitelesítő Csoportot. A Honvédelmi Minisztériumnak és háttérintézményeinek, valamint a Magyar Honvédség ala-

kulatainak mérésügyi kiszolgálását tehát 1966 óta – mai nevén – a Magyar Honvédség Légijármű Javítóüzem (MH Lé. Jü.) metrológus szakállománya hajtja végre.

Az MH Lé. Jü. állományán belül jelenleg a Repülőipari Metrológiai Osztály két alosztálya és egy részlege végzi a mérésügyi feladatokat Unti Lajos alezredes, osztályvezető irányítása mellett. Kecskeméten a Kalibráló Alosztály, valamint a Javító Alosztály, míg Budapesten a Kalibráló Részleg települ. Az osztály létszámkeretében a tisztek és honvédelmi alkalmazottak mellett hat altiszt teljesít szolgálatot.

A szakállomány jelenlegi feladatairól *Unti Lajos alezredes* kérdezte lapunk.

„Az osztály fő feladata az általános és speciális rendeltetésű mérőeszközök kalibrálása és javítása, ezen túlmenően a repülőtechnika kiszolgálásához szükséges speciális rendeltetésű mérőeszközök forgalmazása. Ez többek között a mérőeszközök első nyilvántartásba vételét, törzskönyvvel való ellátását, szükség szerint kalibrálási technológia kidolgozását, valamint az újrakalibrálási ciklusidő meghatározását jelenti. A technológizálás során kiváló alapot jelent az altisztjeink tapasztalata, akik az alosztályvezetők irányítása mellett végzik feladatukat.

A kalibrálási feladatok döntő többségét a két telephelyen lévő laboratóriumokban végzik el munkatársaink, azonban gyakran kell külső helyszíneken is dolgoznunk. Erre a célra mindkét telephelyen

rendelkezésre áll egy-egy gépko-csialvázra szerelt, mobil kalibráló laboratórium, amellyel lehetőség nyílik a mérésügyi feladatok helyszíntől független elvégzésére is. A mérésügyi nem csak békeidőszakban fontos, hanem az attól eltérő időszakban is. Jó példa a mobil képesség alkalmazására a lánctalpas technika kalibrálása, akár műveleti körülmények között is, hiszen ez a munkafolyamat laboratóriumban nem kivitelezhető.

Az osztály mindkét telephelye a Nemzeti Akkreditáló Hatóság által akkreditált. Legutóbb idén, az első éves felülvizsgálat során bizonyították az „akkreditált laboratóriumok működését meghatározó szabvány” (MSZ EN ISO/IEC 17025:2018) követelményeinek való megfelelésüket.

A Magyar Honvédségen belül megközelítőleg 1500 mérőeszköz kalibrálását végezzük évente. Az akkreditált státusból adódóan honvédségen kívüli megkeresések is érkeznek az alakulathoz, így kiegészítő tevékenység keretében több ipari vállalatnak nyújtunk laboratóriumi kalibrálást. Az így elvégzett munkák bevételt jelentenek a Magyar Honvédség számára.

A modern haditechnikai eszközök üzemeltetésében a kalibrálási tevékenység még hangsúlyosabb szerepet kap. Az állomány feladatai közé tartozik a Gripen típusú vadászgépek mellett az Airbus A319-es és a Falcon 7X típusú szállító repülőgépek, valamint a H145M könnyű, többcélú helikopterek mérőeszközeinek rendszerbe illesztése is. Ez a későbbiekben ki-

Fém- és aknakereső műszer

terjedhet majd az újonnan érkező harcjárművekre, a légvédelmi rakétarendszerekre, valamint a digitális katona egyéni technikai felszerelésének időszakos ellenőrzésére, kalibrálására és javítására.

Nagyon fontos a kommunikáció, hiszen adódhatnak olyan helyzetek, amikor egy adott mérőeszközöt kezelő állomány bizonytalan az éppen aktuális ellenőrző mérés végrehajtásáról. Ilyenkor az alakulatok mérésügyi megbízottjai bátran hívhatják az alakulat osztály-, illetve alosztályvezetőit. Soron kívül, nem tervezett módon készen állunk a hibás, működésképtelen mérőeszközök javítására, beállítására, például a tűzszerészek által használt fémkeresők és robbantógépek nem tervezett javítására és újrakalibrálására.

Nagy izgalommal tekintünk az elkövetkező évekre. A Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program keretében megújuló fegyvernek, új technikai eszközök megjelenése számos kihívást jelent a katonai mérésügyi vonatkozásában is. A külső partnereknek végzett munkák jó alapot jelentenek a felkészüléshez, hiszen a szabványok, eljárások változása állandó napirendi téma az akkreditált státusból adódóan.

Nagy Tamás zászlós huszonkét éve szolgál a Repülőipari Metroló-

Fém- és aknakereső kalibrálása

Nyomatékkulcs ellenőrzése

giai Osztály Javító Alosztályának technikusaként. „Az új technikai eszközök változatossá teszik a min-

dennapi munkavégzést. Az elektromos méréseken túl megjelentek a Secumar 20MB életvédelmi és mentőmellények, különböző típusú robbantógépek, fém- és aknakeresők. Az új képességek megjelenése szükségessé tette különböző tanfolyamok elvégzését itthon és külföldön egyaránt, lehetőséget biztosítva ezzel a folyamatos fejlődésre” – mutatott rá Nagy zászlós.

Metrológus szakembereink a folyamatos képzésekkel és új képességek megszerzésével készülnek a már említett feladatokra, így a korszerű mérőeszközök megjelenése a Magyar Honvédségben nem jelent akadályt.

Műszeres kalibrálás a laboratóriumban

Ménkü Judit ha.

Fotó: a szerző felvételei

Elhivatottságból jeles

Kevés olyan missziót megjárt katona létezik a Magyar Honvédségben, aki nem ismeri Dancsa Csongort. A zászlós elhivatottsága és szakmaszeretete mindenképpen elismerésre méltó, amit számtalan hazai és nemzetközi kitüntetése is bizonyít. Életútja és szakmaisága joggal emeli a Magyar Honvédség altiszti példaképei közé. Szerénysége ellenére sikerült rávenni, hogy beszéljen önmagáról.

Jelenleg az MH Egészségügyi Központ Védelem-egészségügyi Igazgatóság Repülőorvosi, Alkalmasságvizsgáló és Gyógyító Intézet (RAVGYI) Koordinációs és Adatfeldolgozó Osztályának beosztott zászlósaként szolgállok.

Lajosmizsén születtem 1974-ben. Felmenőim között, ismereteim szerint, rajtam kívül nem volt senki katonára. Nős vagyok, három gyermek édesapja. Általános iskolába szülővárosomban jártam, középiskolai tanulmányaimat Kecskeméten és Budapesten végeztem. Általános ápoló és általános asszisztens szakképesítéssel, OKJ 54 ápoló végzettséggel rendelkezem. Egyéves fegyveres sorkatonai szolgálatomat 1992 és 1993 között a Magyar Honvédség Hadtáp Szolgáltató Központ Zách utcai objektumában, majd a Magyar Honvédség Egészségügyi Anyagellátó Központ 4. sz. Raktárában, Szabadszállás helyőrségben töltöttem le, ahol raktárvezető, nyilvántartó katonai szakképesítést szereztem.

1991-től 8 évig közalkalmazottként az Országos Reumatológiai és Fizioterápiás Intézet Urológiai Osztályán dolgoztam, ápolóként. A 12 órás váltóműszakban végzett kórházi munka mellett hosszú és fárasztó utazások miatt Kecskeméten kívántam elhelyezkedni. Ekkor esett a választás a Magyar Honvédség Kecskeméti Repülőkórház Baleseti Sebészeti Osztályára, ahol 1999. júliustól polgári alkalmazottként dolgoztam. 2003-ban adódott a lehetőség, hogy szerződéses tiszthelyettesként lássam el feladataimat. Vonzónak találtam a kato-

Dancsa Csongor
zászlós

nai pályát, mivel tetszett sorkatonára koromból, lehetőséget láttam az esetleges tapasztalatszerzésre. Sikeres állományba vételemet követően beiskoláztak a katonai végzettséggel nem rendelkezők központi tanfolyamára, egészségügyi szakra, Szentendrére, a Magyar Honvédség Kinizsi Pál Tiszthelyettes Szakképző Iskolába.

2006-ban kaptam első alkalommal lehetőséget afganisztáni szolgálatteljesítésre. NATO egyéni (német nemzeti) beosztásban fél évet Kabulban, a Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erő kabuli német tábori kórházának ápolásbiztosító osztályán segítettem az oda felvett betegek gyógyulását. Az általános és a szakápolást igénylő kórképek felismerésében, gyógyításában volt szerepem, az idegen nyelvű dokumentációt vezettem. Az ápolás során a betegek pszichés támo-

gatását – helyi civileknél a muszlim vallás miatt – a multikulturális ápolás szabályainak alkalmazásával kellett végrehajtani. Kezdetben kihívásként fogadtam, hogy angol és német nyelven kellett kommunikálni, de később hozzászoktam a feladathoz, és megbarátkoztam ezzel a ténnyel. A helyi polgárokkal való kommunikációban az angol és a német nyelvet beszélő helyi tolmácsok segítettek a munkánkat. Itt találkoztam először művelési területen előforduló speciális esetekkel, lőtt- és robbantott sérülésekkel, valamint azok szakellátásával. Alkalmazkodni kellett a tábor elleni és a táboron kívüli támadásokhoz, továbbá az ottani időjárás viszonyosságaihoz is, hiszen azon a területen meglehetősen gyakoriak a homokviharok.

A Kecskeméti Repülőkórház fekvőbeteg osztályainak 2007-es megszüntetését követően áthelyeztek a Magyar Honvédség Dr. Radó György Honvéd Egészségügyi Központ Művelési Főnökséghez beosztott tiszthelyettesi beosztásba. Fő feladatként a Magyar Honvédség állományából külszolgálatra tervezett egészségügyi tisztek és tiszthelyettesek nyilvántartásában és az ezzel kapcsolatos dokumentációk kidolgozásában vettem részt. A kétoldalú, valamint a multilaterális együttműködési tervben szereplő programokhoz és kiutazásokhoz kapcsolódó engedélyek előkészítése, NATO-menetparancs és Security Clearance-igénylések összeállítása, határátlépési, illetve tranzitengedélyek kitöltése is a teendőim közé tartozott. Feladatomban

volt még a gépjárművek ország-határon kívüli igénybevételének engedélyeztetése, repülőjegyek, vonatjegyek, szállásfoglalás koordinációja a Honvédelmi Minisztérium Protokoll és Nemzetközi Rendezvényszervező Igazgatósággal.

Ezen időszak alatt még négy alkalommal adódott lehetőségem afganisztáni beosztásra pályázni, háromszor egyéves és egyszer féléves időtartamra: a Mazar-e Sharifban települt Nemzetközi Biztonsági Közreműködő Erő Északi Parancsnokság német tábori kórházának intenzív betegellátó osztályán szolgáltam intenzív szakápoló beosztásban. Itt is a szövetséges katonákat, rendőröket, kormányzati és nem kormányzati civil szervezetek képviselőit és helyi civileket láttunk el. Az intenzív ellátást igénylő kórképek felismerése, az életjelenségek és állapotváltozások megfigyelése, a speciális ápolási dokumentáció, a 24 órás intenzív észlelőlap idegen nyelvű vezetése, az intenzív ellátás során alkalmazott technikai berendezések kezelése, valamint az intenzív ellátásra szoruló betegek pszichés támogatása volt a feladatomban. Korábbi tapasztalataimat figyelembe véve, német egészségügyi szakszemélyzet hiányában, a Bundeswehr

Az URAL platóján

egészségügyi szolgálata megbízásával műszakot vezettem, továbbá a felmerülő gyógyszer-, vér és vérvérszítmenny, valamint egyéb szükséges anyagok igénylését hajtottam végre. A nyelvismeret már nem okozott gondot. A magyar egészségügyi szakállomány szakmai tudását a nemzetközi fél több esetben elismerte.

A németországi oberammergaui NATO-iskolában 2010-ben részt vettem a NATO Összhaderőnemi Egészségügyi Tervezői Tanfolyamán (NATO Joint Medical Planner

Course- NATO JMPC), ahol a NATO vezetési struktúrájába, átfogó műveleti tervezési folyamatába, a támogatás tervezéséhez szükséges feltételekbe és eljárásokba, a NATO egészségügyi doktrínáinak tartalmi kérdéseibe sikerült betekinteni, azokat megérteni. A tanfolyam célja a NATO műveleti egészségügyi tervezésének elsajátítása és alkalmazása volt, mely a katonai, a humanitárius és a közös műveletek során maradéktalanul figyelembe veszi a közös, elfogadott nemzetközi egészségügyi szempontokat és szabványokat.

A honvéd egészségügy racionalizálásával 2011-től a Magyar Honvédség Honvédkórház Tervezési és Szervezési Osztályán, majd a Magyar Honvédség Egészségügyi Központ Hadműveleti és Kiképzési Osztályán teljesítettem szolgálatot. Az előbbi beosztásban feladataim voltak: az egészségügyi ügyeleti és készenléti szolgálatokat teljesítő személyek jegyzéke és a szolgálatvezénylési parancsok egyezségének ellenőrzése; a kórház teljes személyi állományának név- és lakcímjegyzék-nyilvántartása és naprakészen tartása; a riasztási-értesítési terv kidolgozásában és az abban rögzített személyes adatok naprakészségének biztosításában való részvétel; valamint a kórházi

Ezeröttszáz nap Afganisztánban

állomány heti harcértékének nyilvántartása és az objektumügyeletes szolgálat részére történő jelentése. Részt vettem az intézmény Katasztrófavédelmi Operatív Csoportja hadműveleti altiszti készenléti szolgálatának ellátásában. Az utóbbi beosztásban hasonló feladatokat láttam el a Magyar Honvédség Egészségügyi Központ állományának tekintetében is.

A korábban Budapesten, a Budai úton működött Alkalmasságvizsgáló Intézet Kecskemétre történő költözését követően, 2013-ban, a gyorsabb közlekedést figyelembe véve, szolgálati célból történő áthelyezésemet kértem a Repülőorvosi, Alkalmasságvizsgáló és Gyógyító Intézet Koordinációs és Adatfeldolgozó Osztályának beosztott zászlósi beosztásába, ahol jelenleg is hivatásos katonaként teljesítek szolgálatot. Itt az osztály munkájának tervezésében, szervezésében, jelentések, statisztikák előkészítésében, az adminisztrációs tevékenységhez kapcsolódó szakmai feladatok irányításában és ellenőrzésében, valamint a keletkezett anyagok szabályszerű számítógépes adatfeldolgozásában veszek részt.

Mivel kötelékben még nem szolgáltam műveleti területen, így 2018. márciusban, a koszovói Novo Selóban települt MH KFOR Kontingens Hadműveleti és Képzési Részleg Harcvezető Központ beosztott zászlósi beosztására jelentkeztem, ahol 12 órás, váltásos ügyeleti rendben a folyó műveletek és események követése, a kontingens gépjárműveinek ki- és beléptetésének nyilvántartása, a

Az altiszti Afganisztánban a német tábori kórház intenzív osztályán szolgált

hadműveleti napló vezetése tartoztak fő feladatkörömbé. Részt vettem jelentések fogadásában és továbbításában, a „Készenlét fenntartása és fokozása” feladat elrendelése esetén a beosztott tiszttel és a híradó altiszttel együttműködve a végrehajtás irányítása tartoztak feladatkörömbé.

Elismeréseim: Szolgálati Érdemjel Bronz fokozat (2012), Migrációs Válsághelyzet Kezeléséért Szolgálati Jel (2017), Altiszti Szolgálati Jel III. osztályú fokozat 10 év után (2012), Békefenntartásért Szolgálati Jel (2006, 2008, 2009, 2011, 2014 és 2018), Das Tätigkeitsabzeichen, Sanitätspersonal in Gold (2008 és 2010), NATO Non-Article 5 Medal for ISAF (2006), NATO Non-Article 5 Medal for Balkans operation (2018).

Az altiszti értékekből hozzám legközelebb a fegyelem és a tisztelet áll. A példamutatással történő vezetés, az előírások és szabályok maradéktalan ismerete, betartása és betartatása, továbbá a rám bízott katonai technikai eszközök,

fegyverek magabiztos kezelése és karbantartása, az egészségügyi felszerelések használatának ismerete. Tisztelem a magyar és az egyetemes kultúra örökségét, a katonai hagyományokat, és az azt megjelenítő jelképeket.

Beosztásomban célom a további vezetői támogatás biztosítása, az előmenetelem szempontjából fontos minősítő vizsga megszerzése, melyet a munkám miatt halasztanom kellett. Családom rugalmas, kiválóan alkalmazkodik a katonai szolgálatteljesítésből adódó esetleges pluszfeladatok végrehajtásához.

Szeretek olvasni, főleg a történelmi tárgyú, az első és második világháborús katonai eseményekkel kapcsolatos szakanyagokat. Kedvelem a berlini fallal és a vasfüggönnyel kapcsolatos filmeket, könyveket a hidegháborús időszakból. Szeretek sakkozni, kirándulni, túrázni.

Lejegyezte: B. S. M.

Fotó: Danca Csongor zászlós archívuma

PONTOSÍTÁS

A Honvéd Altiszti Folyóirat 2020/3. számában jelent meg Drapak Roland őrmester Minőségét megőrzi című írása. A cikkben sajnos két hibát is vétettünk: a 12. oldali portré képaláírásában a szerzőt átkereszteltük Drapak Róbertre, a 13. oldalon közölt fény-

képek pedig nem az üzemanyag-bevizsgáló labor, hanem a Harcanyag Bevizsgáló Alosztály berendezéseit ábrázolják.

Drapak őrmestertől, az érintettektől és olvasóinktól is elnézést kérünk figyelmetlenségünkért.

A szerkesztőség

„Elvégeztetett”

„Uraim! Átadom Önöknek azt a szerződést, amelyet a szövetségesek Magyarországgal kötnek. Az a szöveg, amelyet alá fognak írni, azonos avval a szöveggel, amelyet május 6-án adtunk át a magyar delegátusoknak. Főszólítom a magyar meghatalmazott urakat, lássák el a szerződést aláírásukkal!”

Egy évszázada, 1920. június 4-én a versailles-i Nagy-Trianon palotában hangoztak el ezek a szavak, amikor a magyar küldöttség tagjait felkérték az ország nevében az előkészített szerződés aláírására. Az előzményekről, a szerződésben foglaltakról az írott és az elektronikus sajtóban számtalan adat, tény megjelent, különböző szempontok alapján megírott elemzések, következtetések láttak napvilágot, így megemlékezésünk során kevésbé ismert információkat, érdekességeket szeretnénk felidézni, és betekintést nyújtani azoknak a napoknak a hangulatába az akkor megjelent helyi és országos lapok írásaiból vett idézetekkel.

A történelmi érdekességek sorából előzetesen: az aláírás napján néma menet szerveződött, már délelőtt 10 órától harangzúgás zengett az ország városaiban. Magának a békeszerződésnek az aláírása nem tartott negyedóraig sem; az aláírók nem a békeszerződések lúdtollát használták, hanem mindenki a saját zsebéből elővett töltőtollal hitelesítette az okmányt. De ne szaladjunk előre a történésekben.

A békeszerződés aláírását a fegyverszünetről a végső határozatról szóló sorozatos tárgyalások előzték meg. (A nemzetközi jog alapján a fegyverszünet politikai egyezmény, amely a béke útját készíti elő. Az állam nevében kötik és ennek folytán olyan államszerződés, amely az állam egész területére vonatkozik. Véget csak akkor ér, ha lejár az az idő, amelyre kötötték, ha felmondták vagy megsértették, vagy ha hivatásának eleget téve, már helyet adott a békeszerződésnek. K. L.) Magyarország 1918. novem-

ber 3-án Padovában (ez a szerződés Magyarország határait jelölte meg demarkációs vonalként; Magyarország kijelentette, hogy a háborút az olasz, szerb és román határok egész vonalán befejezte), november 13-án Belgrádban a fegyverszüneti szerződés végrehajtására vonatkozó katonai egyezményt kapott az antantállamoktól, de aztán szembe kellett néznie a soknemzetiségű Monarchia korábbi kisebbségeinek követeléseivel is. A történelem érdekessége, hogy Magyarország az aláírt szerződésben foglaltakat mindvégig tiszteletben tartotta, és ellene nem vétett. Ellenben a szerződést szövetséges részről többször is megsértették, amelyért felelősséget senki nem vállalt.

A trianoni békeszerződés előkészítése 1919. január 18-án kezdődött a Párizs környéki kastélyokban, ahol habár a legyőzöttek képviselői is részt vettek a tárgyalásokon, de hatásuk nem volt az események menetére, ellenérveket nem sorolhattak fel, csak a kikényszerített szerződéseket írhatták alá. A trianoni béke pontjai ismertek, Magyarország elveszítette területének és lakosságának mintegy kétharmadát, ennek megfelelően a mintegy 320 ezer négyzetkilométer területű, húszmilliós középhatalomból 90 ezer négyzetkilométeres, hétmillió lakost számláló kisállammá vált. Lakosságának szembesülnie kellett a felfoghatatlan tényekkel, hiszen nemcsak területeket vettek el, de ennél sokkal több mindent, mint mondták akkor: „az alföldi magyarnak nincs annyi fája, hogy koporsót ácsoltathasson magának, amiben majd eltemetik. Száraz ke-

Gróf Apponyi Albert

nyerét sótlanul kell megennie, ha csak tulajdon könnyeivel meg nem öntözi. Kapát-kaszát csak idegenből kaphat, mert elvették vasát. Házat nem építhet, mert köve sincsen, és ha jön a tél, esküdt ellenségeinek kényétől függ, hogy meg ne fagyjon szén hiányában”.

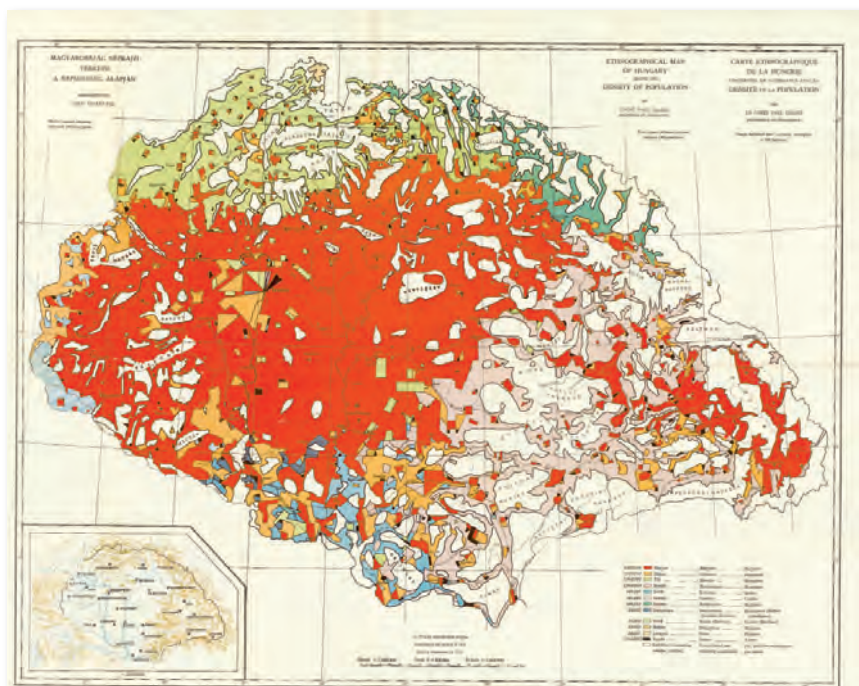
Dédszüleink ezeket a gyászos, lesújtó tényeket nagyon nehezen tudták elfogadni, feldolgozni. Az Est politikai napilap, „Vérrel írott békeszerződés” című írásából (1920. május 26.) érezhető az a mély, sértett fájdalom, hogy amit az országunk az ezeréves fennmaradásáért, a most feleslegesnek tűnő, több évszázados hősiesség küzdelem során Európa védelméért tett, a sokmillió áldozatvállalás, amit Magyarország ennek a harcnak a megvívása

során elszenvedett, most mennyire nem számít.

„Vérszerződésben kötelezték el magukat a hét vezérek Pusztaszeren, hogy Árpád fejedelmünket fejüknek elismerve, hazát, államot és jogrendet teremtenek a középkori népvándorlás feldúlta pusztá téreken. Tintával írott szerződésben fogja a magyar kormány június negyedikén elismerni a győző jogát, elfogadni a csapást, amelyet a durva erőszak mért ránk. Vajon a vér a hatásabb, vagy a tinta? (...) A kormány világos tudatában van annak, mit kell cselekednie, mi szörnyű terhet rak vállára a pillanat kényszere, mily borzasztó volna a felelőssége, ha az aláírás megtagadásával állandósítaná a háborús állapotot Európában és nyakunkra zúdítaná a külső és belső anarchiát. De tudja azt is, hogy a lehetetlen neki sincs hatalmában. Az ország feldarabolása, a nemzet megbecsületlenítése és megfojtása pedig lehetetlenség. A szív s az ész nem fog tudomást szerezni arról, amit a kéz ír és aláír június negyedikén Versailles-ban a Grand Trianonban.”

Sajnálatos módon az akkori kormány még a sorozatos tárgyalások útján sem tudta megakadályozni területeinek elvesztését. Sok esetben meg sem hallgatták a magyar álláspontot, a felhozott tényeket a hamis adatokkal és jelentésekkel szemben. A „győztes” kisebbségek képviselői több esetben is hamisított népességi adatokkal bizonygatták az elcsatolásra kijelölt terület új hazájához való feltétlen és megkérdőjelezhetetlen voltát.

Gróf Apponyi Albert elhíresült védőbeszéde, gróf Teleki Pál „vörös térképe”, történelmi munkák és érvek sokasága mind hiábavaló volt, nem vette számításba a döntőbizottság. A teljes elnyomás abban is megmutatkozott a tárgyalások során, hogy a küldöttséget házi őrizetben tartották, szót pedig csak 1920. január 16-án, a béketervezet véglegesítése után adtak gróf Apponyi Albertnek.

A Teleki Pál által szerkesztett „vörös térkép”

Az *Est* említett számának rovatóban gróf Apponyi az alábbiakat nyilatkozta: „A kormány nem járhatott el másképpen. Ez volt az egyetlen út, amelyen haladhattunk, nehogy egész állami létünket va banque (francia szó, jelentése: az egész bankért játszott szerencsejáték, mindent vagy semmit, kockázatos vállalkozás - K. L.) játékkal kockára tegyük. Nem lehetett tekinteten kívül hagyni azt a kedvező fordulatot, amely az entente vezető körei hangulatában is mutatkozni látszik, nem vezető körökben pedig már láthatólag meg is nyilatkozik, amely hangulat nyomban visszafordulna ellenünk, ha mi megtagadnók a békeszerződés aláírását. Ismétlem, komoly és az ország érdekeit becsületesen szem előtt tartó kormány nem tehetett másképp.”

Eközben május végén, az aláírás előtti héten elkezdődtek az előkészületek a magyarság gyászos napjára. Felhívások hirdették az élet megváltozását, s az alkalomra szóló rendeleteket. Június negyedikén, a magyar történelem legsötétebb napján, azon a szomorú pénteki délelőttön minden megalázott magyar gyászba borulva, de erős hittel

és reménységgel a szívében, néma daccal tudatta a világgal a határozott tiltakozását. Az üzleteket és a nyilvános helyiségeket tíz órától délután kettőig bezárták. A hivatalokban, a bankokban munkaszünetet rendeltek el. A tőzsde bezárt. A villamosok tíz órakor tizenkilenc percre, a vonatok az ország egész területén öt percre megálltak. A harangok tíz órától félórán keresztül zúgtak. A főváros közönsége a nemzet nagyjainak szobraihoz zárandokolt fájdalommal, ajkán a Himnusz panaszos, de reménységet keltő szavaival és dallamával.

A *Magyarország* 1920. június 5-én megjelent száma így írt: „... a felharsanó nemzeti imádság méltán karolt bele a Templomok szent falai között felhangzó papi könyörgésekbe. A Himnusz hangjaival indultunk el a nemzet legfélelmetesebb háborújába, ez kíséri kezünket, mikor behunyt szemmel, rab kézzel jegyezzük a legfájdalmasabb magyar békét is. De a Himnusz lesz útmutatója a közel magyar jobb jövőnek is (...). Árpád fejedelem szobra előtt már félkilenc óra tájban gyülekeztek a megszállott területek elüldözött magyarjai. Asszonyok, leányok,

gyermekek jöttek el a hontalan-ná vált családfókkal, hogy részt vegyenek, a tragikus jelentőségű napon rendezett néma tüntetésen. Őszi hangulatot árasztó eső verte a vagonlakók, menekültek, valamint a kiülő tömegét és minduntalan hangzott a megjegyzés: Még az ég is velünk gyászol.”

Budapesten és az ország minden nagyobb városában hatalmas felvonulások szerveződtek tiltakozásul.

Az 1920. június 4-én aláírt trianoni békeszerződés után az utódállamokban maradt magyar értelmiségieket és hivatalnokokat hűségesküre kötelezték. Sokan elvesztették a munkahelyüket, sőt nagyon sok családnak el kellett hagynia az országot. A vasúton menekülő családok az anyagiak és a lakáshiány miatt rendszerint a nagyvárosok, elsősorban Budapest pályaudvarainak külső vágányaira tolt vasúti marhavagonokban éltek. Regisztráltan összesen 350 ezer ember hagyta el lakóhelyét és települt át a trianoni Magyarország határai közé. (Egyes utólagos számítások 400-450 ezer főre teszik a menekültek összlétszámát.)

„Békés otthonából kiülő 12.000 vagonlakó tiltakozik a békeszerződés ellen” – állt a táblákon. „A tömeg zajtalanul, némán, de méltóságteljesen felvonulva haladt végig az esőáztatta Andrassy-úton, amelynek utcai közönsége nagy megilletődéssel és együttérzéssel nézte az igazán megrendítő felvonulást. Pontban tíz órakor az egész főváros területén megkondultak a harangok és a nemzeti gyász jeléül megálltak a villamosok. Az utazóközönség szívesen szállt le a kocsikból, hogy egy negyedóra felbe szakítsa útját, hogy ez által is kifejezést adjon az egész magyar nemzet megbonthatatlan nagy szolidaritásának” – idézte az eseményeket a *Magyarország*. Az ország, a főváros szomorú gyászban, vigadalom nélkül próbálta nyugovóra hajtani a fejét, sikertelenül.

Eközben Franciaországban a ceremónia kezdetét vette délután

A szerződés aláírását követően a magyar küldöttség távozik a Nagy-Trianon palotából

négy óra harminc perckor a Nagy-Trianon palotában. A magyar békeküldöttség elnökségéről lemondott Apponyi gróf helyett két súlytalan politikus, Benárd Ágoston munkaügyi és népjóléti miniszter és Drasche-Lázár Alfréd meghatalmazott miniszter írta alá a békediktátumot, amellyel szentesítették a történelmi Magyarország szétszakítását.

A teremben berendezett patkó alakú asztal főhelyén elhelyezett elnöki székben Millerand francia miniszterelnök foglalt helyet. Sorban következtek az asztalnál a bizottságot alkotó nemzetek képviselői és a szertartásra meghívott vendégek, többek között a görög király (a történelemben ez volt az első olyan eset, ahol egy ország királya személyesen is megjelent), aki egy vörös karosszékben az egyik ablakmélyedésben ült.

A magyar küldöttség délután négy óra harminc perckor érkezett meg. A helyfoglalásuk után Millerand megnyitotta az ülést, és a következő nyilatkozatot tette: „Uraim! Átadom önöknek azt a szerződést, amelyet a szövetségesek Magyarországgal kötnek. Az a szöveg, amelyet alá fognak írni, azonos avval a szöveggel, amelyet május 6-án adtunk át a magyar küldöttségeknek. Fölszólítom a magyar meghatalmazott urakat, lássák el a szerződést aláírásukkal!”

A korabeli tudósítások szerint a magyar küldöttek ezután feszte-

lenül aláírták a szerződést. Benárd miniszter fehérgyöngy színű kesztyűjét az asztalra dobta, a pergament fölé hajolt és aláírta a nevét, Drasche-Lázár ülve tette meg mindezt. Ezután következtek a többi meghatalmazottak, de ezúttal nem a legendás béketollszárral írták alá a szerződést, hanem mindenki a saját maga töltőtollát vette elő zsebéből, kivéve Millerand, akinek a titkára nyújtotta át a tollat. Az aláírás megtörténte után az ülést berekesztették. A magyar küldöttek a trianoni palotából szállásukra mentek. Versailles-ban az ünnepi aktus alkalmából üzembe helyezték a szökőkutakat.

Stephane Lauzanne, a *Malin* című párizsi lap tudósítója, így számolt be az eseményről: „a park nagy fái alatt, amelyeket enyhe nap sugarai aranyoztak be, a magyar megbízottak visszatértek kocsijaikhoz és kíséretükhöz. Ezúttal is korrekten, egyszerűen, méltóságteljesen lépdégltek, de bizonyára nem volt megnyugvás bennük arra gondolván, hogy Magyarország ezentúl csak magyarokból fog állani. (...)

Pompa és ünnepélyesség nélküli volt a magyar béke aláírása. Egyedül mintha a Nagy-Trianon terme kölcsönzött volna valami fenségességet ennek a képnek. A meghívottak legnagyobb része úgy látszik még nem volt tisztában nagyságával ennek az aktusnak, amelynél asszisztáltak. Ott kupo-rogtak padjaikon, a fényképész

A békediktátum ellen országsszerte hatalmas tiltakozó megmozdulások szerveződtek

lesték és mintha legfőbb gondjuk az lett volna, hogy meglehetősen színházias elhelyezkedéssel statisztériát alkossanak (...). Magyarország sorsa, huszonnégymillió lakosát 325.000 négyszögkilométer területét, amelyet megfosztottak Szlovákiától, Horvátországtól és Erdélytől, sokkal kevésbé érdekli őket, mint a görög király sziluettje, amely a karzat egyik hatalmas ablakának keretében feltűnik. Hirtelen még nincsen egészen fél öt, egy térdnadrágos, ezüstláncos terembiztos jelenik meg: »Magyarország meghatalmazott miniszterei, a kiküldött magyar urak.« (...) A terem hamar kiürül. Elsőnek a magyar megbízottak távoznak

Henry ezredes kíséretében. A kastély bejárójánál az őrség fegyverbe áll tiszteletükre. A többi meghatalmazott, akiket kékkabátos és vörös térdnadrágos terembiztos kísér, a régi királyi korién át, a kastély sarkában lévő szalon felé tart. A nap áttör a ködön és vidám sugaraival megöntözi a kert pázsitjait és virágait, megszínesíti annak szökőkútját. A békét aláírták.

Ám szinte ugyanabban az órában, amikor Magyarország meghatalmazottjai a Nagy-Trianonban aláírták a békét, Budapesten Rakovszky úr, a nemzetgyűlés elnöke ezekkel a szavakkal nyitotta meg az ülést: »a béke, amit aláírunk, nem hozza meg az ígért örök békét, de egye-

netlenséget, és új nézeteltérések magvát fogja elhinteni a népek között. Bízunk az isteni gondviselésben, nemzetünk életerejében és tulajdon energiánkban. Az elszakított területek lakosainak pedig egy ezredéves együttélés után az kiáltjuk: elválunk, de nem örökre.«

A magyar meghatalmazottak a Chicago Tribune-nek adott nyilatkozatban az alábbiak szerint értékelték az eseményt: »Aláírtuk a békeszerződést, amit élénk tettek, noha azt elfogadhatatlannak tekintjük, egyformán politikai, katonai, néprajzi és gazdasági szempontból. Mégis aláírtuk, de meggyőződésünk, hogy igen rövid időn belül az egész világ számolni fog azzal a túrhetetlen helyzettel, amelybe minket belekényszerítettek. Akkor a szövetséges hatalmak lesznek azok, kik elsősorban fognak igyekezni, helyrehozni mindazt a rosszat, amelybe minket most belekényszerítettek.« Kétségkívül, hogy ez a titkos meggyőződés hevítette Benárd és Drasche-Lázár magyar urakat, amikor a versailles-i szerződést oly közömbös nemtörődomséggel írták alá.

Másnap a hazai újságok nem gyászra, panaszkodásra és sírásra buzdították elődjeinket, hanem a reményre, a kitartásra és a dacos, büszke sors elébe állásra. A *Kecskeméti Közlöny*, 1920. június 5-én megjelent száma az alábbiak szerint fogalmaz: »Magyarország ezer éven át mindenkor megállta helyét jobban és rosszban. Ennek a dicsőségesen elmúlt ezer évnek emlékei öntenek most erőt a magyarságba. És a földet, melynek minden rögét magyar vér locsolta, melynek minden darabja őseink porladó holttestét őrzi, nem adjuk oda soha. (...) Halál vagy szebb jövő, nincs mit gondolkodnunk. Mi hiszünk a döblingi próféta szavaiban: Magyarország nem volt, hanem lesz!«

Kollár László főtitkarszázados
Az illusztrációk a *Honvédelem és Trianon* című kötetből valók
(Zrínyi Kiadó–Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, 2020)

Felhasznált irodalom

Az Est (1920. május 26.)

Budapesti Hírlap (1920. június 5., 6.)

Friss Újság (1920. május 26., június 8.)

Kis Újság (1920. június 5.)

Kecskeméti Közlöny (1920. június 5.)

Magyarország (1920. június 4., 5.)

Nemzeti Újság (1930. június 1.)

Horváth Jenő: A trianoni békeszerződés megalkotása és a revízió útja (Budapest, 1939. MTA.)

A békeszerződés teljes szövege:

<http://www.magarkollegium.hu/pdf/trianon4.pdf>

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1920_junius_4_a_trianoni_beke_alairasa

http://www.elsovilagaboru.com/tortenete/cikk/a_voros_terkep

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1000045.tv>

https://hu.wikipedia.org/wiki/Szent_Janu%C3%A1riusz

Figyeljünk egymásra!

Emikor egy édesanya meghallja a kisbabája hangját, azonnal tudja, hogy mikor boldog, vagy mikor éhes, vagy a fáradtságtól sír-e, de bárki más rajta kívül csak egy hangot vagy sírást hall. Csak az édesanya tudja hozzáadni a kisbaba hangjához az üzenetet, és tudja, hogyan kell reagálnia rá.

A Szentírás arról ír, hogy Mózes folyamatosan meghallotta a népben keletkezett félelem, szorongás és aggodás hangját, és az azokra adott válaszokat megkeresve cselekedett. Ez arra tanít bennünket, hogy igazán nagy szükségünk van arra, hogy figyeljünk egymásra.

Ezt azért írom le, mert ez az időszak is ilyen a számunkra. Teljes hittel és meggyőződéssel kérem a Mindenség Alkotóját, hogy mielőbb jussunk túl ezeken a nehéz hónapokon, amelyek folyamatos aggodással töltenek el bennünket. Sajnos, így ószre fordulva sem tudunk teljes megemlékezést tartani hős katonáinkért, szereteteinkért.

Azért egy híres történetet had mondjak el! Élt Magyarországon,

Zemplén megyében egy asszony, aki fiatalocská gyermekében feltűnő képességek jeleit vélte felfedezni. Egyszer aztán elhatározta, hogy nagy titokban elmegy az újhelyi cádikhoz, a nagy tudású csodarabbihoz, Rabbi Mose Teitelbaumhoz, és ott fog esedezni előtte: áldja meg az okos, de igencsak betegeske kicsi fiát.

Aznap a rabbi többször is említette a környezete előtt: „Vegyétek tudomásul, hogy ma nagy vendég lesz a házamban.” A tanítványai kíváncsian várták, s találgatták: vajon ki is lesz ez az előre bejelentett vendég? Vajon honnan jöhet, és miféle előkelőség tiszteli meg a rabbit!? Végre, úgy estefelé jelentették, hogy egy nő érkezett, kint vár az előszobában egy kisfiúval, és bebecsáttatást kér.

A rabbi arra kérte az asszonyt, hogy várakozzon a külső nagy teremben, a gyermeket ellenben azonnal hozzák elé. Amint behozták a kisfiút, a rabbi ünnepélyesen felemelkedett a székéből, s azt mondotta: Bárúch hábbá! – ami azt

jelent magyarul, Áldott legyen, aki érkezett! Aztán ölébe vette a gyermeket, jól megnézte néhány percig, s hangosan idézte a 60. Zsoltár 6. versét: „Tisztelőidnek zászlót adtál, melyet felemelnek az Igazság kedvéért”, majd folytatólag hozzátette még: „Váljék belőled nagy ember, és ne légy soha ellensége Izráelnek!”

A körülállók nagyon elcsodálkoztak a rabbi szavain. Ekkor így szólott a jelenlévőkhöz:

„Ez a gyermek valaha nagy és híres ember lesz, amilyen nem nagyon gyakran születik, és biztos vagyok abban is, hogy nemesen fog gondolkodni, és nem lesz soha zsidógyűlölő, ezért is jött hajlékom árnyékába.”

Az újhelyi rabbi jóslata később aztán be is igazolódott, mert ez az asszony nem volt más, mint Weber Karolina, férjezett nevén Kossuth Lászlóné, Kossuth Lajos édesanyja.

Totha Péter Joel tábori főrabbi
Fotó: honvedelem.hu, mult-kor.hu

Csapatmunka – utak és keresztutak (1.)

Egy vadászpilóta előkészületei az űrrepülésre

Negyven évvel ezelőtt, 1980. május 26-án startolt Bajkonurból a Szozuz-36 űrhajó, fedélzetén a szovjet Valerij Kubaszovval és Farkas Bertalannal, az első magyar űrhajóssal. Az évforduló kapcsán a sajtó széleskörűen foglalkozott az űrutazással. Törös István repülési szakíró, lapszerkesztő az első magyar űrhajósnak a vadászpilóta-pályán való indulásáról ad közre exkluzív, eddig kevésbé ismert részleteket a Honvéd Altiszti Folyóirat olvasóinak.

Pápai hétköznapiak

1972-ben a Repülőfőnökség úgy döntött, hogy a Szovjetunióban végzett és a Kossuth téren felavatott vadászpilóta hadnagyok Pápan folytassák hivatásos tisztként pályafutásukat. A nagy múltú katonaváros utcáin már a harmincas évek végén feltűntek a Magyar Királyi Légierő pilótái, itt hozták létre az első ejtőernyős alakulatot is. A háború után először szovjet vadászgépek használták a repülőteret, 1961-től kerültek a Varsó Szerződésben elfogadott piros-fehér-zöld csillagos felségjellel – a bolgárokkal osztoztunk a színekben – magyar repülőgépek a pápai betonra.

Farkas Bertalan hadnagy a Rigó Sándor vezette 3. században kapott beosztást, a krasznodari csapatból Buckó Imre, Magyarai Béla és Nagy László került az első századhoz. A pápai hétköznapiak természetesen ismét tantermi foglalkozásokkal kezdődtek. A Szovjetunióban már repülték a deltaszárnyú MiG-21-es egyik továbbfejlesztett PFM változatát, de Pápan – az először Magyarországra került típussal – az F13-assal kezdték az átképzést.

Volt időszak, amikor Farkas Bertalan és Magyarai Béla együtt, egy században szolgáltak

A vadászpilóta szó talán a világ egyik legizgalmasabb szóösszetétele, hiszen mindkét tagja izgalmas foglalkozást jelent. A repülés önmagában egy komoly felkészülést igénylő „mesterség”, de aki ehhez még társítja az égi vadászatot is, annak nagyon meg kell tanulnia repülni. Hosszú folyamat ez, sok egymásra épülő tudásanyaggal – papíron, tervtáblán és a levegőben egyaránt végrehajtva. De talán ez a legszebb ebben a hivatásban, hogy önálló döntéseket kell hozni az előforduló bármilyen szituációban, reagálni a különleges esetekben, a hajtómű erejétől az ülésbe préselve megőrizni az uralmát a gép felett és végrehajtani az előírt feladatokat. A különleges esetek között ott van a meghibásodás lehetősége is, melyre 50 esetet – és az elhárítás módját – is álmukból felébresztve fújni kellett a katonairepülőgép-vezetőknek: „Amit a földön ötösre tudsz, az odafönn csak hármas” – tartotta az öregek aranyszabálya.

A fiatal hadnagyok számára kitűzött célként elég szárazon fogalmazták meg az elvárásokat: Minden napszakban minimum időjárási viszonyok közötti hadrafoghatóság, géppárban felhőben, rajban felhőn kívül is. És ha ezt 10 éven keresztül repülő-eseménymentesen teszi, jár hozzá az aranykoszorú is, amely a vadászrepülőök zubbonyán a legrangosabb elismerésnek számított.

Az évek során természetesen kialakult az a bizalom is, amely a repülőtereken szolgálókat jellemzi. A repülőgép-vezetőt egy felkészített vadászgép várja a zónában, sokszor még éjszaka is dolgoztak rajta a műszaki század tisztjei és tiszthelyettesei, hogy jelenthessék, a MiG-21-es repülésre kész! Számára csak pár perc marad, hogy megnézze a szívócsatornát, az oldalkormányt, a rakétaindító sínek rögzítését, van e szemmel láthatóan csurgás, és máris odakerült az aláírása a repülési lapra: átvettem!

És ugyanígy meg kellett bíznia a repülésirányítókban, akik a lokátor képernyője előtt ülve rávezették a célra. Ha ők tévedtek, a sötét éjszakában, a hangsebesség közelében száguldva már nincs idő korrigálni.

Volt mit tanulnia Farkas hadnagynak is a Harcászati Repülőezrednél. Kiképzési repülések során megismerte a MiG-21-esek egyre modernebb szériáit egyszerű repülési helyzetekben, megtanulta a Harckiképzési szabályzat egyre bonyolultabb gyakorlatait elviekben, tananyagként, majd azt napi szinten, az előírt feladatba illesztve végrehajtotta. Repülni földközelségben egyedül, kötelékben, és a sztratoszférában, amikor a géppár már a bekapcsolt lokátorral tartja csak az irányt. Megismerte a vadászgép fegyverrendszereit és azok alkalmazását a gyakorlatban, bizonyítva, nem hiába volt a sok tantermi foglalkozás, a szimulátoros gyakorlás.

Telitalálat a sivatag felett

A magyar vadászpilóták a hetvenes években legtöbbször a Szovjetunió sivatagi lőterein hajtottak végre éles rakétaindítást célrepülőgépre. Az Asztrahányba delegált csapatban mindig utaztak tapasztalt „veteránok” és újoncok is, akik számára még nem elsősorban a robotrepülőgép lelövése volt a kitűzött cél, csupán a rakétaindítás lehetőségeinek megteremtése, a lokátor képernyőjén való „elfogás” és végül a szárny alól a rakéta indítása. Ami a filmekben impozáns látvány, az a pilótafülkében megélve sokkal izgalmasabb pillanat, ugyanis az indítósínról leváló légharc-rakéta hajtóművének égéstermékei leálíthatják a gép hajtóművét, és az újraindítás mindig kétesélyes. Vagy sikerül, vagy marad a katapultálás.

Farkas – immár – főhadnagynak sikerült ebben a műfajban maradandót alkotnia, melyet azóta is legendás történetként adnak át egymásnak a pilótagenerációk. A szovjetek célrepülőgépe, a La-17 „Miseny” földről indítva repült a si-

A vadászgépeket a műszaki század tiszthelyettesei készítették elő a repülésre

vatag felett, a feladatra ezúttal hat magyar vadászpilóta várta az indítást. Őt MiG-21-es szárnya alatt, a karcsú légharc-rakéták orrában a cél közelségét érzékelve repeszekre szétrobbanó töltet volt; a műszaki katonák a főhadnagy rakétáját a demonstrációs cél miatt nem szerelték „élesre”, repülni tudott, robbanni nem. Számára az indítási feltételek megteremtése volt a feladat, de persze kellő ügyesség esetén talán van 1% esély a sebesen suhanó célgép fizikális megsemmisítésére. Mint a céllövöldében, ha eltalálják a fém korongot, az bizony leesik.

A sztratoszférában repülve sikerült ezt a minimális esélyt valóra váltania. Tudta, ha ő csak a demo indítást hajtja végre, a mögötte repülő Bakó Attiláé lesz a trófea, hiszen ő már „éles” rakétával repül, nem is beszélve a még betonon várakozó négy tapasztalt „veteránról”, akik alig várják, hogy a kezdők után ők majd bizonyítanak! A lokátoron feltűnt a céljel, fejhallgatójában a sípolás, az RSz-2Uz rakéta kész megsemmisíteni a robotrepülő: indított! Addig tartotta a lokátor vezető sugarában a cél felé száguldó ártalmatlan rakétát, amíg nem maradt más lehetőség, hogy a célgépbe csapódva „leverje” azt az égről. A szovjet földi radarok képernyőjéről eltűnt az addig árgus szemekkel követett jel, nem

volt mit tenni, az „élesre” töltött vadászgép pilótája immár „céltalanul” visszafordult a kiindulási repülőterre, ahol leszállás után a műszaki katonák visszahelyezhették a rakétafegyver biztosító tüskéit. A feladat teljesítve! A négy veterán is kikapcsolhatta a hajtóművet, nekik itt ma nem terem babér!

Ilyenkor lehet kellő mértékben értékelni és elosztani a dicséretet és a kollegiális szemrehányást. Az ezredparancsnok először megdicsérette a páratlan teljesítményért – ez pilótanyelven bokafogást és seggre verést jelent –, majd tolmácsolta a többi pilóta szomorúságát, hogy nekik aznapra már nem maradt semmi. Már a repülőtéren betonján sem hagyták szó nélkül az orosz tábornokok a teljesítményt, szívesen látták volna a főhadnagyot a saját pilótáik között, de Bakó alezredes lehűtötte a kedélyeket, mondván, Pápan is pontosan ilyenekre van szükség. A repülőgép-vezetők életútját kedves emlékek jelzik a szekrények mélyén. Ha manapság előveszi a hazaérkezés után jutalomként kapott Longines karórát, ismét maga előtt látja a levegőben széthulló robotrepülő vasdarabjait.

(Folytatjuk)

Törös István

Fotó: a szerző archívuma, valamint HM Zrínyi NKft.

Egy altiszt példája és üzenete az utódoknak

A HAF 2020/4. számában, Irány a tenger! címmel írtam a Torre di Palidoróról, azaz a palidorói toronyról, melynek tenger felé eső oldalán avatták fel Salvo d'Acquisto őrmester (vice brigadiere) szobrát. A húszas évei elején járó olasz csendőr (carabiniere) élete önkéntes feláldozásával mentett meg helyi lakosokat a második világháború eseményeinek utolsó felvonásában, 1943 szeptemberében. A hős őrmestert a Tirrén-tenger partjának védelmére berendezkedő német katonák a palidorói torony mellett végezték ki 1943. szeptember 23-án. Az olasz közméltóságok, a legfelsőbb katonai vezetők idén is megemlékeztek a 77 évvel ezelőtti eseményről.

Mi is történt Palidoróban 1943. szeptember 22-én? Egy SS-szakasz a csendőrőrs illetékességi területébe tartozó Torre di Palidoro helység határában elhagyott lőszereket talált. Vizsgálódásuk közben egy kézigránát felrobbant, s magával vitt két német katonát, ketten megsebesültek. A német parancsnok szabotázsnek vélte az esetet, ezért másnap ötletszerűen összeszedett 22 férfit a faluból, és közölte, hogy tettes híján mindegyiküket kivégzi. A férfakkal már kiásatták a sírhelyüket a palidorói torony mellett, amikor d'Acquisto kijelentette: a 22 ember ártatlan, s „bevallotta”, hogy a robbanásért ő a felelős. Kivégzésekor „Éljen Itália!” kiáltással fogadta a géppisztolysorozatot.

A rendkívüli helyállás arany fokozatának katonai érdemérmével (Medaglia d'oro al valor militare) posztumusz kitüntetett Salvo D'Acquisto csendőr őrmesterről Olaszországban köztereket, laktnyákat, oktatási intézményeket neveztek el. Országosan több tucatra

Olaszország-szerte több tucatra tehető a hős emlékére felállított képzőművészeti alkotások száma

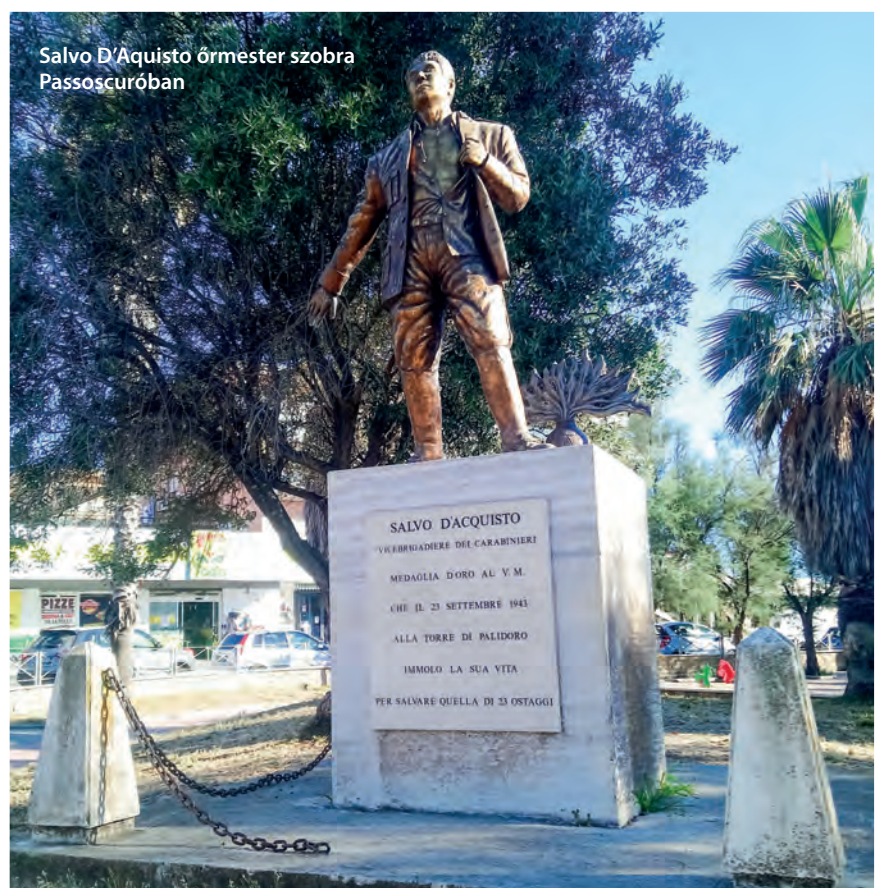
tehető a hős emlékére felállított képzőművészeti alkotások száma.

Az altiszt emléke és hősiességének üzenete például szolgál az utána következő generációknak.

*Írta és a képeket készítette:
dr. Murinkó Attila ezredes*

A palidorói torony a Honvéd Altiszti Folyóirat egy példányával

Salvo D'Acquisto őrmester szobra Passoscuroban

Humor

Bánat

Kardos százados látja, hogy egy beosztottja szomorú. Nem túl empatikus típus, ezért megkéri Karádi őrmestert, hogy vidítsa fel. Az őrmester kellően tapasztalt, ezért a feladatszabásnak megfelelően a következő parancsot adja:

– Na, olajbogyó, fogja ezt az AMD-t és fusson 10 kört.

– Mit csinál, őrmester? Azt mondtam vidítsa fel!

– Na de százados úr! Tudja milyen vidám lesz mikor a 9. körnél szólok, hogy most már elég lesz?

Sikeres kezelés

Nagy tizedes szinte minden nap elalszik a szolgálatban.

A parancsnoka, Lipták törzsőrmester megelégedi és ordítva ezt mondja:

– Tizedes úr, elfogyott a türelmem, a héten már másodjára fordul elő, hogy elalszik. Ezért kirúgom!

– Törzsőrmester úr, jelentem! Éjszaka nem tudok aludni.

– Jól van, akkor menjen orvoshoz és írasson fel altatót!

Az egyik reggel a tizedes frissen kipihevve érkezik a laktanyába:

– Törzsőrmester úr, jelentem, soha többé nem fogok elaludni munka közben!

– Értem én, katona – feleli a törzsőrmester –, de hol volt a múlt héten?

Elégedetlenség

Szabó százados imádja a sült kolbászt, ez a szenvedélye nyugdíjazásával sem múlik. Betér egy étterembe és rendel is egyet a kedvenc csemegéjéből:

– Pincér, nem vagyok megelégedve a kolbász két végével.

– Miért, százados úr?

– Mert túlságosan közel vannak egymáshoz.

Ihlet

Papp alezredes nyugállományba vonul és elhatározza, hogy minden idejét az új hobbijának, a versírásnak szenteli. Napokat tölt a szobájában zárkózva. A felesége már nagyon aggodik, ezért rányitja az ajtót.

– Na, drágám, hogy megy a versírás?

– Ne is kérdezd! – mutat az alezredes az asztal körül heverő összegyűrt papírkupacokra –, nem megy ez nekem.

– Miért? – kérdi a felesége –, nincs ihleted?

– Dehogynem – válaszolja az alezredes –, de akármit is írok, az a végére vagy napiparancs, vagy kiképzési intézkedés lesz.

Példakép

Tóth százados a különlegesektől vonult nyugdíjba. Az alakulat katonái számára fontos a fittség és az erőnlét, így a százados a pihenése alatt is odafigyel magára és folyamatosan edz. Egy nyugdíjastalálkozáson – látva a százados hatalmas izmait – két fiatal hadnagy szólítja meg:

– Százados úr, ne haragudjon a kérdésért, de hány éves? – kérdezi az egyik.

– Hatvanhat múltam – feleli mosolyogva a százados.

– Ó de szeretnék én ennyi idősen ilyen izmosan kinézni! – sóhajt fel a másik fiatal tiszt.

– Hadnagy úr, szeretne ön már most így kinézni!

Relativitáselmélet

– Hogyan sikerült Kovács őrmesternek Einstein relativitás-elméletének legcsekélyebb ismerete nélkül egyesítenie alapkiképzésen a tér és idő fogalmát?

– ????

– „Katonák, kezdjenek el ásni a kerítéstől dél felé!”

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente hat alkalommal,
minden páros hónapban

Kiadja a Magyar Honvédség Parancsnokság

A KIADÁSÉRT FELEL:

Dr. Böröndi Gábor altábornagy

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Elnök:

Kriston István főtörzszászlós,
a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa

Tagok:

Balog Sándor főtörzszászlós
Bálint Ákos főtörzszászlós
Bogya Sándor főtörzszászlós
Dr. Murinkó Attila ezredes
Soós Lajos főtörzszászlós
Tigyi István Zsolt főtörzszászlós
Tömösközy Tamás Kálmán törzszászlós

A folyóirat kiadásában és terjesztésében közreműködik a HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság – Zrínyi Kiadó

FELELŐS VEZETŐ:

Kulcsár Gábor ügyvezető
A ZRÍNYI KIADÓ VEZETŐJE:
Dr. Isaszegi János ny. vezérőrnagy

Felelős szerkesztő: Kiss Zoltán
Szerkesztő: Gáspár Katalin
Olvasószerkesztő, korrektor:
Apagyiné Gáspár Jolán
Tervezőszerkesztő: Gábor Mariann
Címlapfotó: Szabó Lajos zászlós

Szerkesztőségi titkár: Pásztor Júlia
A szerkesztőség címe:
1087 Budapest, Kerepesi út 29/B
Telefon: 272-02, 459-5355,
fax: 459-5354

e-mail-cím: kiss.zoltan@hmrzinyi.hu
pasztor.julia@hmrzinyi.hu
Nyomdai kivitelezés:

HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. Soksorozati üzem
Felelős vezető: Pásztor Zoltán
Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány.

HU ISSN 1586-2917

A folyóirat teljes terjedelmében olvasható a www.honvedelem.hu portál kiadványok rovatában

A Honvéd Altiszti Folyóirat tagja az Európai Katonai Sajtószövetségnek (EMPA)

Történelmi emlékezés

Október újból itt van, s beszéljenek a képek

BAG

„Áldott légy magyar nép, ki a zsarnok ellen... véreddel írtad le a szabadság nevét...

Áldott legyen fényes forradalmad, nemzet!” – olvassuk Kónya Lajos gondolatait az emlékmű márványlapjára vésvé.

BUDAPEST

„Az 1956-os forradalom bölcsője Üdv néked ifjúság! Üdvözlégy magyar nép!” (A Műegyetem rakparton áll szoborcsoport a változásért küzdő ifjaknak, oktatóknak állít emléket.)

CEGLÉD

A helyi katolikus templom szomszédságában kihelyezett emléktábla az 1956. október 25-től tevékenykedő ceglédi forradalmi bizottság hét elítélt tagja előtt tiszteleg.

SZÉKESFEHÉRVÁR

A Magyar Honvédség szempontjából meghatározó városban figyelemre méltó alkotás állít emléket a forradalmi eseményeknek a római katolikus templom oldalán.

*Lejegyezte és a felvételeket saját gyűjteményéből készítette:
dr. Murinkó Attila ezredes*